

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA
SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Plan implementacije Garancije za mlade za 2022. i 2023. godinu

2022. godina
ULICA GRADA VUKOVARA 78, 10000 ZAGREB

SADRŽAJ

O PLANU IMPLEMENTACIJE	3
1. UVOD	6
1.1. NOVOSTI KOJE DONOSI OSNAŽENA GARANCIJA ZA MLADE	6
1.2. DEFINICIJA MLADE OSOBE U STATUSU NEET, KVALITETE I TRENUTKA PRIHVAĆANJA PONUDE TE TRENUTKA ULASKA I IZLASKA IZ GARANCIJE ZA MLADE	9
1.2.a NEET osobe u RH.....	9
1.2.b Određivanje kvalitete ponude	11
1.2.c Trenutak ulaska/izlaska iz GZM te prihvaćanja ponude	11
1.3. POLOŽAJ MLADIH NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ	12
1.3.a Radna snaga.....	12
1.3.b Zaposlenost mladih	15
1.3.c Nezaposlenost mladih	17
1.3.d Stopa nezaposlenosti	20
1.3.e Prekarni rad mladih	21
1.3.f Provedene mjere i reforme u području tržišta rada	21
1.4. MLADI U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	24
1.5. MLADI U RIZIKU OD NAPUŠTANJA OBRAZOVANJA	26
2. IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE U REPUBLICI HRVATSKOJ	29
2.1. STRATEŠKA PODLOGA ZA PROVEDBU MJERA I DUGOROČNI CILJEVI	29
2.2. SHEMATSKI PRIKAZ USPOSTAVE SUSTAVA GZM	32
I. Mapiranje.....	33
II. Informiranje.....	34
III. Priprema	37
IV. Ponuda	41
3. FINANCIRANJE GARANCIJE ZA MLADE ZA RAZDOBLJE 2022.-2023.....	49
4. PRAĆENJE PROVEDBE GARANCIJE ZA MLADE	50
PRILOZI - tablica za praćenje provedbe mjera	51

POPIS KRATICA

APZ - aktivna politika zapošljavanja

CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanja

CPU - Cjeloživotno profesionalno usmjeravanje

EFRR - Europski fond za regionalni razvoj

EMCO – eng. *Employment Committee*, Odbor za zapošljavanje pri Vijeću EU i glavni savjetodavni odbor za Vijeće EPSCO

EMCO Ig – eng. *Employment Committee Indicators Group*, radna skupina EMCO Odbora koja se bavi praćenjem provedbe politika zapošljavanja

EPSCO – eng. *Employment and Social Affairs Ministers in the Employment and Social Affairs Council*, vijeće koje okuplja ministre nadležne za zapošljavanje, socijalna pitanja, zdravstvo i zaštitu potrošača iz svih država članica EU

ESSP - Europski stup socijalnih prava

EQF – eng. *European Qualifications Framework*, Europski kvalifikacijski okvir

ESF - Europski socijalni fond

ESF+ - Europski socijalni fond za razdoblje od 2021. do 2027. godine

ESSP – Europski stup socijalnih prava

EU – Europska unija

GZM - Garancija za mlade

HGK - Hrvatska gospodarska komora

HKO - Hrvatski kvalifikacijski okvir

HOK - Hrvatska obrtnička komora

HUP - Hrvatska udruga poslodavaca

HURS - Hrvatska udruga radničkih sindikata

HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje

IZM – Inicijativa za zapošljavanje mladih (eng. *Youth Employment Initiative*)

MAPZ - Mjere aktivne politike zapošljavanja

MFIN - Ministarstvo financija

MHS - Matica hrvatskih sindikata

MINGOR - Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MKM - Ministarstvo kulture i medija

MMH - Mreža mladih Hrvatske

MROSP - Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

MTS – Ministarstvo turizma i sporta

NPOO – Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. do 2026.

REACT EU – eng. *Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe*

SDUDM - Središnji državni ured za demografiju i mlade

MZO - Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NHS - Nezavisni hrvatski sindikati

OCD - Organizacije civilnog društva

OPULJP 2014.-2020. – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

PIGZM – Plan implementacije Garancije za mlade

SSSH - Savez samostalnih sindikata Hrvatske

UZUVRH - Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

YEI – eng. *Youth Employment Initiative*

YG – eng. *Youth Guarantee* (Garancija za mlade)

O PLANU IMPLEMENTACIJE

Europski stup socijalnih prava (ESSP) je međuinstitucionalni proglas Europskog parlamenta, Vijeća EU i Europske komisije kojim se štite i promiču brojna osnovna načela koja su ključna za europski socijalni model. ESSP kroz dvadeset načela unutar tri poglavlja opisuje zajedničke minimalne socijalne standarde za države članice, uključujući pravedne plaće, pomoć za nezaposlene i primjerene mirovine, primjenom kojih bi Europa trebala postati „...socijalno jaka, pravedna, uključiva i puna mogućnosti“¹. Provedba stupa zajednički je pothvat institucija EU-a, nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela u državama članicama, socijalnih partnera i civilnog društva.

Četvrtim načelom ESSP-a naziva „**Aktivna potpora zapošljavanju**“, točkom b, utvrđeno je da:

„Mladi imaju pravo na kontinuirano obrazovanje, naukovanje², pripravništvo ili pouzdanu ponudu za posao u razdoblju od četiri mjeseca nakon gubitka posla ili prekida obrazovanja.“

Na ovaj način principi prvotno utvrđeni u Preporuci o uspostavi Garancije za mlade³ iz 2013. godine postali su socijalno pravo svake mlade osobe koja živi na području Europske unije. Istovremeno, ESSP je postao krovni strateški dokument koji usmjerava provedbu socijalnih politika EU te je za potrebe njegove provedbe izrađen **Akcijski plan za provedbu Europskog stupa socijalnih prava**⁴. Akcijskim planom utvrđene su mjere i predloženi glavni ciljevi za EU do 2030. godine.

Postavljena su tri osnovna ambiciozna cilja:

najmanje 78 %

stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno do 2030.

najmanje 60 %

svih odraslih svake godine do 2030. trebalo bi sudjelovati u osposobljavanju

najmanje 15 milijuna manje

osoba izloženo riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

U odnosu na provedbu mjera za mlade povezanih s GZM, Akcijski plan predviđa osnaživanje provedbe politika za zapošljavanje mladih navodeći da „*mladi ljudi zaslužuju sve moguće prilike da ostvare svoj puni potencijal i napreduju u zelenoj i digitalnoj tranziciji.*“ Europska komisija navodi i da se mladi često suočavaju s teškim startom na tržištu rada, što je naglašeno i pandemijom koronavirusa. U srpnju 2020. Europska komisija je pokrenula tzv. „Potporu za zapošljavanje mladih: most do radnih mjesta“, koja državama članicama pruža konkretne smjernice o provedbi socijalnih politika koje podupiru povećanje razine zaposlenosti mladih. Paket podrške zapošljavanju mladih izgrađen je oko četiri smjera koji zajedno pružaju tzv. most do radnih mjesta za sljedeću generaciju:

1. Osnaživanje Garancije za mlade
2. Usmjeravanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na budućnost

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_hr

² U Republici Hrvatskoj naukovanje se provodi kao dio sustava obrazovanja, gdje samo naukovanje obuhvaća isključivo 61 redoviti srednjoškolski strukovni program obrazovanja za koji su objavljeni jedinstveni nastavni planovi i okvirni programi obrazovanja. Budući da je svrha unapređenja naukovanja snažnije povezivanje obrazovanja s radom, u tekstu će se dalje koristiti termin „učenje temeljeno na radu“, koji je najprimjereniji u kontekstu hrvatskog zakonodavnog okvira, kako je definirano Nacionalnim okvirnim kurikulumom za strukovno obrazovanje (NN 62/2018).

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32013H0426%2801%29>

⁴ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>

3. Snažnije poticanje učenja temeljenog na radu te
4. Provedba dodatnih mjera.

Cilj koji je izravno povezan s mladim osobama odnosi se na smanjenje stope mladih u NEET statusu sa 12.6% (EU27 prosjek 2019. godine) na **9% do 2030. godine**, poboljšanjem izgleda za njihovo zapošljavanje.

Stoga je u listopadu 2020. godine donesena nova **Preporuka Vijeća o lakšem prelasku u svijet rada – jačanju Garancije za mlade**⁵, kojom su uvažena sedmogodišnja iskustva provedbe Garancije za mlade. Jedna od najvažnijih promjena odnosi se na proširenje obuhvata dobne skupine mladih sa 25 na 29 godina, što je Republika Hrvatska još od 2014. godine aktivno podržavala i zastupala, čime smo dali aktivan doprinos stvaranju jedne od ključnih politika za mlade na području Europske unije.

Za provedbu **Akcijskog plana za provedbu Europskog stupa socijalnih prava**⁶, svaka država članica, ovisno o svojim specifičnostima i prioritetima, definira nacionalne ciljeve prema svakom od pokazatelja ostvarenja ciljeva utvrđenih Akcijskim planom. Jedna od inicijativa koja doprinosi ostvarenju cilja od „78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine koje bi trebalo biti zaposleno do 2030.“ je i provedba Garancije za mlade. Ona se provodi u okviru područja „**Brojnija i bolja radna mjesta**“⁷, zajedno s inicijativama koje su povezane s osnaživanjem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, odnosno osnaživanja učenja temeljenog na radu.

Pri tome se provedba svih politika zapošljavanju u EU na godišnjoj razini dodatno uređuje **Smjernicama za zapošljavanje** (*Employment Guidelines*)⁸ koje utvrđuju prioritete za provedbu mjera u državama članicama za svaku godinu.

Temeljem svih gore navedenih dokumenata, države članice razrađuju mjere prilagođene njihovim specifičnim okolnostima, a koje će se poduzimati u svrhu dostizanja ciljeva zadanih Akcijskim planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava.

Plan implementacije Garancije za mlade (Plan implementacije) stoga predstavlja dokument komunikacije Republike Hrvatske prema Europskoj komisiji, kojim se na jednom mjestu prikazuje provedba svih reformi i mjera iz različitih strateških dokumenata Vlade RH, a koje se provode s ciljem stvaranja uvjeta za provedbu Garancije za mlade, odnosno za razvoj sustavne i brze podrške mladima prilikom prelaska iz obrazovanja ili nezaposlenosti na tržište rada.

Na prijedlog Europske komisije, Plan implementacije treba na jednostavan i jasan način prikazati kako će se **Preporuka Vijeća o lakšem prelasku u svijet rada – jačanju Garancije za mlade** provoditi na nacionalnoj razini, te: (1) koje uloge tijela javne vlasti i ostale organizacije imaju u njenoj provedbi, (2) koje je mjere i reforme potrebno uvesti radi uspostave Garancije za mlade, (3) kako će se mjere i reforme financirati, (4) kako će se ocjenjivati napredak u provedbi mjera i reformi te (5) vremenski raspored njihove provedbe.

Radi osnaživanja **partnerskog pristupa** u provedbi politika za re/aktivaciju mladih na tržištu rada te zbog **koordinacije** svih predviđenih reformi i mjera, 2014. godine osnovan je **Savjet za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade** (dalje: Savjet) koji osniva ministarstvo nadležno za rad kao koordinator uspostave Garancije za mlade u Republici Hrvatskoj. Savjet obuhvaća tijela državne

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0277&from=EN>

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_hr

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan/more-and-better-jobs_hr

⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/employment-and-social-inclusion-indicators/employment-guidelines>

uprave te javna tijela koja provode reforme i mjere utvrđene Planom implementacije, predstavnike socijalnih partnera, predstavnike Hrvatske gospodarske komore te Hrvatske obrtničke komore kao i predstavnike civilnoga društva te nacionalnu krovnu organizaciju mladih (eng. *National Youth Council*) koja je članica Europskog foruma mladih.

Plan implementacije kratkoročni je dokument koji se donosi za **dvogodišnje razdoblje** kako bi se predložene mjere mogle lakše usklađivati sa strateškim dokumentima temeljem kojih se provode, odnosno kako bi bile bolje usklađene s trenutnim položajem mladih na tržištu rada i Smjernicama za zapošljavanje.

Ovaj dokument predstavlja **četvrti Plan implementacije Garancije za mlade**, a obuhvaća mjere i reforme koje će Republika Hrvatska provoditi radi uspostave Garancije za mlade u 2022. i 2023. godini.

1. UVOD

1.1. NOVOSTI KOJE DONOSI OSNAŽENA GARANCIJA ZA MLADE

Dosadašnje sedmogodišnje iskustvo provedbe GZM, kriza izazvana pandemijom Covid-19 koja je imala značajan negativni utjecaj na zapošljavanje mladih u EU, kao i potreba za usklađivanjem Preporuke o uspostavi GZM s novom strategijom rasta EU (**Europski zeleni plan**⁹) i s time povezanom potrebom prelaska na digitalno i zeleno gospodarstvo, a sve u skladu s načelom br. 4 ESSP-a, utjecalo je na potrebu za osnaživanjem i proširenjem provedbe GZM.

Proširenje provedbe uključuje:

- proširenje sveobuhvatnih potpora na skupinu korisnika od 15 do 29 godina (umjesto 25)
- razlikovanje osoba koje su privremeno u NEET statusu od onih koji se u toj skupini nalaze dulje te shodno tome, omogućivanje prilagođenijeg i usmjerenijeg pristupa
- dopiranje do većeg broja mladih, posebno žena, mladih iz ruralnih i udaljenih područja te ranjivih skupina
- podržavanje mladih u stjecanju radnog iskustva i razvoju odgovarajućih vještina za promjene u svijetu rada, posebno onih koje su važne za zelenu i digitalnu tranziciju i koje odgovaraju potrebama na tržištu rada
- podržavanje kratkoročne zapošljivosti mladih (kroz privremeno kratkoročno zaposlenje, ciljane subvencije za plaće i promicanje samozapošljavanja) te povratka mladih u sustav obrazovanja
- zadržavanje kvalitete poslovnih ponuda (pristup socijalnoj zaštiti, razumno trajanje probnog rada, definiranje radnih sati i odmora te sl.)
- osiguravanje boljeg sustava praćenja i ranog prepoznavanja osoba kojima je potrebna pomoć (uz pomoć sektora obrazovanja i organizacija za mlade i organizacija civilnog društva)
- poboljšavanje praćenja i prikupljanja podataka sa snažnijim usmjeravanjem na potporu nakon zapošljavanja (ili nakon prihvatanja ponude)

Okviri za provedbu GZM trebali bi slijediti smjernice koje su **strukturirane u četiri faze** – mapiranje, informiranje, priprema i ponuda.

I. Mapiranje

U ovoj fazi potrebno je identificirati ciljne skupine, usluge na raspolaganju i individualne potrebe za vještinama te osigurati prevenciju od ranog napuštanja obrazovanja.

Osnaživanje sustava mapiranja osoba u NEET statusu potrebno je kako bi se bolje razumjela njihova raznolikost, pri tome razdvajajući skupinu NEET osoba koje su kratkotrajno¹⁰ u tom statusu, od onih koji su u tom statusu dugotrajno te koji mogu pripadati nekoj od ranjivih skupina.

Potrebno je mapirati dostupne usluge i podršku, utvrditi lokalne potrebe za vještinama, kao i prepreke za uključivanje mladih osoba na tržište rada, osobito onih koje žive u ruralnim, udaljenim i nerazvijenim područjima.

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr

¹⁰ Kraće od 6 mjeseci.

Oснаživanje sustava ranog upozoravanja i mogućnost praćenja (*NEET tracking*¹¹) potrebno je kako bi se identificirali oni u riziku da uđu u NEET status, čime bi se doprinijelo i sprečavanju ranog napuštanja obrazovanja, u partnerstvu sa svim relevantnim dionicima.

II. Informiranje

U ovoj fazi potrebno je podizati svijest mladih o Garanciji za mlade, provoditi ciljanu komunikaciju i jačati mjere dohvata prema ranjivim skupinama.

Pri tome je potrebno primijeniti moderne komunikacijske kanale prilagođene mladima, u komunikaciji koristiti prepoznatljiv vizualni stil, lako pristupne i lako razumljive informacije o svim mogućnostima za ostvarivanje podrške.

Također, potrebno je usmjeriti fokus na osobe u NEET statusu koje su dugotrajno u tom statusu, uz posredovanje posebno obučених savjetnika, nastaviti s povezivanjem i koordinacijom tijela koja osiguravaju naknade, kao i koristiti mobilne timove u svrhu dohvata mladih kako bi se uključili u Garanciju za mlade.

III. Priprema

Faza pripreme za davanje ponude započinje **od trenutka registracije** osobe pri instituciji koja provodi GZM do trenutka dobivanja ponude. U toj fazi predviđena je identifikacija specifičnih potreba svakog korisnika, kao i mjera u koje se može uključiti s ciljem aktivacije. Mjere koje treba provoditi su savjetovanje, profesionalno usmjeravanje, mentorstvo, usavršavanje, i slično.

Radi provedbe ove faze, potrebno je:

- unaprijediti alate za profiliranje i usklađivanje obrazovanja s potrebama tržišta rada
- osigurati da institucije koje provode GZM imaju primjerene stručne kapacitete i posebno obučene djelatnike
- ubrzati pripremnu fazu korištenjem individualiziranog savjetovanja, usmjeravanja i mentorstva te rad na motivaciji, zastupanju (*advocacy*) i osiguranju međusobne podrške mladih u NEET statusu (*peer support*)
- omogućiti holistički pristup savjetovanju i upućivanje mladih u partnerske institucije koje mogu olakšati uklanjanje prepreka za zapošljavanje
- ocijeniti razinu digitalnih vještina mladih u NEET statusu te osigurati da sukladno utvrđenim nedostatnim znanjima i vještinama pohađaju pripremne treninge za jačanje digitalnih vještina
- provoditi priznavanje neformalno stečenih ishoda učenja korištenjem sustava za priznavanje kvalifikacija koji su dio obrazovnog sustava, korištenje mikro-kvalifikacija („*micro-credentials*“) kojim bi se omogućilo fleksibilni i modularni pristup učenju¹²
- osigurati da pripremna faza olakšava stjecanje dodatnih kompetencija (tzv. *upskilling* i *reskilling*, tj. usavršavanje i osposobljavanje) mladih u NEET statusu, usmjerenih prema

¹¹ Razlika između mapiranja i praćenja je u mogućnosti kontaktiranja osobe koja je u NEET statusu, to jest, praćenje NEET osoba završava dohvatom, dok mapiranje završava onog trenutka kada je osobi utvrđen NEET status.

¹² Mikro-kvalifikacija je dokaz ishoda učenja ostvarenih u kratkom, transparentno ocijenjenom tečaju ili modulu. Može se steći na fizičkoj lokaciji, putem interneta ili u kombiniranom formatu. Fleksibilnost mikro-kvalifikacija približava mogućnosti za učenje građanima, uključujući zaposlene u punom radnom vremenu, te omogućuju ciljano stjecanje vještina i kompetencija

<https://education.ec.europa.eu/hr/europski-pristup-mikrokvalifikacijama>

zelenim i digitalnim vještinama, poduzetničkim vještinama i vještinama upravljanja karijerom, uz korištenje postojećih kvalifikacijskih okvira

IV. Ponuda

Posljednja faza podrazumijeva prihvaćanje ponude za kvalitetno radno mjesto, nastavak obrazovanja, učenja temeljenog na radu ili pripravništvo te kao takva predstavlja izlazak korisnika iz GZM.

Početna točka za davanje ponude u okviru GZM mladoj osobi trebala bi biti njezina registracija kod pružatelja GZM.

Preporučuje se i provedba dodatnih koraka koji olakšavaju provedbu GZM (*Crosscutting enablers*) te se predlaže državama članicama da:

- Ojačaju partnerstva na svim razinama vlasti, kao i partnerstvo između tijela javne vlasti koja imaju ulogu u provedbi garancije i relevantnih dionika (poput poslodavaca, obrazovnih institucija, sindikata, civilnog društva, i sl.) te da promiču daljnji razvoj integriranih modela koji potiču jačanje partnerstva.
- Unaprijede sustave za prikupljanje podataka i praćenje implementacije programa putem jačanja sustava koji omogućuju praćenje mladih nakon prihvaćanja i implementacije ponude (faza 4) u svrhu dugoročnog praćenja i razmjena podataka o mladima. Prikupljanje takvih podataka omogućilo bi bolje profiliranje i praćenje provedbe potpora, što je ključno za daljnje unapređenje usluga za mladih u NEET statusu.
- Potpuno i optimalno koriste EU sredstava te da osiguraju odgovarajuća sredstva za provedbu politika. Isto tako, EK poziva države članice da bolje iskoriste sredstva iz fondova i programa iz perspektive 2014.- 2020. te da promišljaju o mobilizaciji sredstava u okviru React EU, ESF+ i EFRR u okviru buduće financijske perspektive 2021.-2027. Zaključno, poziva na komplementarnost između nacionalnog sufinanciranja s drugim EU izvorima financiranja (EAFRD, Erasmus+, i sl.).

Ujedno, Europska komisija će u okviru ojačane GZM:

- nastaviti provoditi nadzor provedbe GZM temeljen na zajednički dogovorenom okviru indikatora (EMCO), u kontekstu Europskog semestra
- od 2022. godine unaprijediti sustav prikupljanja statističkih podataka vezanih uz mlade u NEET statusu,
- surađivati s državama članicama u praćenju ulaganja u mjere programa zapošljavanja mladih te, ukoliko je potrebno, predlagati specifične preporuke za države članice (*Country specific recommendations - CSR¹³*),
- ojačati promociju i vidljivost GZM i razmjenu primjera najbolje prakse.

¹³ Specifične preporuke za države članice adresiraju pitanja iz niza područja, kao što su fiskalna politika, politike zapošljavanja, socijalne i obrazovne politike kojima se doprinosi uravnoteženom gospodarskom rastu te ostvarivanju ciljeva utvrđenim strategijama razvoja, kako na EU, tako i na nacionalnoj razini. Daju se smjernice o tome što se stvarno može postići u sljedećih 12 do 18 mjeseci, kako bi rast bio održiviji, uključiviji i snažniji.

Provedba dodatnih mjera za lakše zapošljavanje mladih

Europska komisija provodit će i **dodatne mjere** kako bi podržala provedbu GZM i, općenito, zapošljavanje mladih:

- i. **Javne službe za zapošljavanje (PES)** pokazale su se ključnim faktorom provedbe. Mreža PES će daljnjom razmjenom primjera dobre prakse i organizacijom događanja međusobnog učenja osnaživati kapacitete PES-ova. To će uključivati jačanje partnerstava s ostalim dionicima i intenziviranje mjera dosega prema ranjivim skupinama mladih.
- ii. **Podrška mjerama za samozapošljavanje**, osobito mladih žena, uz promociju prilika za zapošljavanje u području digitalne i zelene ekonomije.
- iii. Daljnje **jačanje društvenog poduzetništva** – Komisija je 09. prosinca 2021. godine usvojila novi Akcijski plan za socijalnu ekonomiju¹⁴.
- iv. Adresiranje pitanja pristupa socijalnoj zaštiti osoba koje rade u netipičnim oblicima rada, kao što je **platformski rad**, uz daljnje unapređivanje uvjeta rada u okviru novih oblika rada.

1.2. DEFINICIJA MLADE OSOBE U STATUSU NEET, KVALITETE I TRENUTKA PRIHVAĆANJA PONUDE TE TRENUTKA ULASKA I IZLASKA IZ GARANCIJE ZA MLADE

Preporuka Vijeća o lakšem prelasku u svijet rada – jačanju Garancije za mlade prepušta državama članicama EU da prilagode provedbu Garancije za mlade zakonodavstvu i mjerama pojedine članice. Stoga svaka članica mora jasno odrediti definicije koje se odnose na sve elemente provedbe Garancije za mlade.

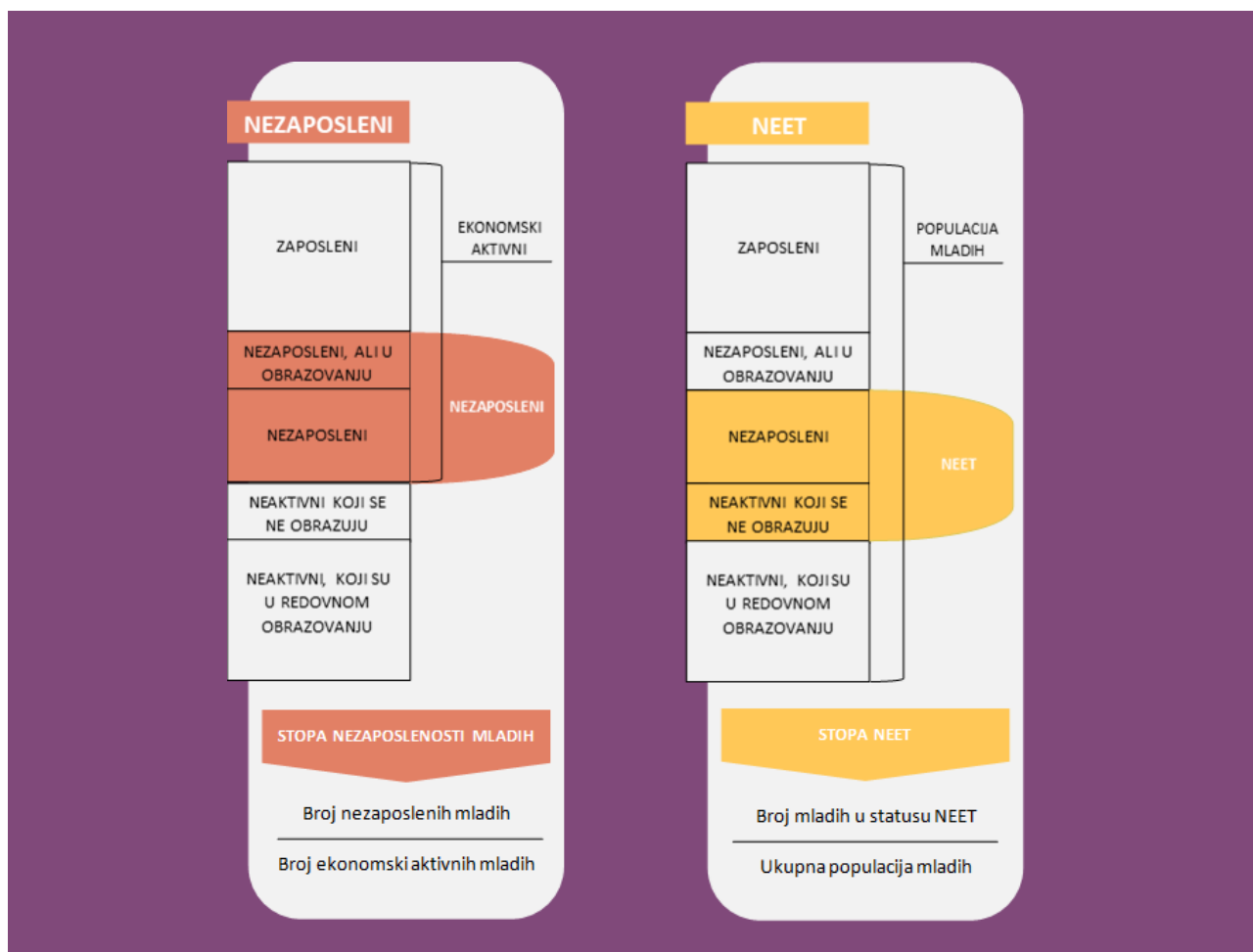
1.2.a NEET osobe u RH

Statistika vezana uz zaposlenost i nezaposlenost opisuje tržište rada na način da pruža podatke o osobama koje imaju posao i osobama koje su aktivne u potrazi za poslom. Međutim, analiza sudjelovanja na tržištu rada za mlade osobe je nešto drugačija, posebno stoga što:

- veliki broj mladih osoba u dobi od 15 do 29 godine još uvijek pohađa školu ili se obrazuje na višoj/drugoj razini;
- postoji skupina mladih osoba koje još nisu u radnom odnosu (nezaposleni su ili ekonomski neaktivni), ali pri tome nisu u obrazovanju.

Udio mladih ljudi koji nisu zaposleni i ne obrazuju se, dalje se može podijeliti na one mlade osobe koje su nezaposlene i one koje se smatraju ekonomski neaktivnima (drugim riječima, oni nemaju posao niti ga aktivno traže). Bez obzira na aktivnost prilikom traženja posla, svi su oni u fokusu provedbe Garancije za mlade te se skraćeno nazivaju mladim osobama u statusu NEET (engl. *Not in Employment, Education or Training*).

¹⁴ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

Slika 1: Prikaz razlike između nezaposlenih mladih i mladih u NEET statusu, sukladno metodologiji Ankete o radnoj snazi

Izvor: Eurofond¹⁵

Uspostavom Garancije za mlade nastoji se **spriječiti ulazak mlade osobe u NEET status** te potaknuti uspostava sustava prevencije i podrške u svim državama članicama, koji će omogućiti da se mladi zaposle ili vrate u obrazovanje u idealnom roku od 4 mjeseca od ulaska u status NEET.

U kontekstu provedbe mjera Garancije za mlade, u Republici Hrvatskoj NEET osobama smatramo osobe u dobnoj skupini od 15 do 29¹⁶ godina, koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih. Time mogu biti korisnici mjera Garancije za mlade i to na način da ispunjavaju **sva tri navedena kriterija**:

1. **NE RADE** – smatraju se nezaposlenom osobom u skladu s propisima koji reguliraju područje posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti te propisima koji reguliraju radne odnose.
2. **NISU U SUSTAVU REDOVITOG OBRAZOVANJA** - u skladu s propisima koji uređuju djelatnost osnovnog, srednjeg ili visokog obrazovanja.

¹⁵ [Eurofond \(2012\). „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe“. Publication Office of the European Union, Luxembourg.](#)

¹⁶ Dobna granica definirana statističkim pojmom, sukladno Eurostat metodologiji, odnosno mjere mogu koristiti one mlade osobe koje su napunile 15 godina života, sve do dana kada navršavaju 30. godinu života.

3. **NISU U SUSTAVU OBRAZOVANJA ODRASLIH** - u skladu s propisima koji uređuju područje obrazovanja odraslih te koji nisu u mjeri osposobljavanja na radnom mjestu, na koje ih je uputio ili o kojima ih je obavijestio Hrvatski zavod za zapošljavanje, bez obzira na izvor financiranja.

U Republici Hrvatskoj, radi provedbe specifičnih mjera za neaktivne mlade razlikujemo dvije osnovne podskupine mladih u NEET statusu i to:

1. **Nezaposleni** – mladi koji su prijavljeni u službenu evidenciju nezaposlenih osoba, odnosno prijavljeni u GZM.
2. **Neaktivni**¹⁷ – mladi koji nisu u sustavu redovitog obrazovanja, ne rade i pri tome nisu registrirani u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a.

Ujedno, mlade u NEET statusu razlikujemo **prema dužini prethodne nezaposlenosti**:

1. **Kratkotrajno u NEET statusu** – mladi koji se zaposle ili vrate u obrazovanje u roku od 6 mjeseci od registracije u GZM
2. **Dugotrajno u NEET statusu** – mladi koji su i nakon 6 mjeseci od registracije u GZM i dalje nezaposleni/ne obrazuju se.

1.2.b Određivanje kvalitete ponude

Mlada osoba u NEET statusu može biti uključena u:

- a) **aktivnosti pripreme** za izravnu ponudu mjere GZM u okviru mjera za aktivaciju koje obuhvaćaju sve usluge pružene osobi u statusu NEET radi osnaživanja njenih vještina i/ili psiho-socijalnog osnaživanja prije uključivanja u izravnu provedbu mjere GZM i/ili u
- b) **izravnu mjeru GZM**, odnosno osoba dobiva kvalitetnu ponudu kojom se, u idealnom roku od 4 mjeseca od prijave u evidenciju nezaposlenih, uključuje u rad, sustav redovitog obrazovanja ili obrazovanja odraslih.

KVALITETNOM PONUDOM mjere GZM smatramo sve one ponude kojima se osoba u NEET statusu unutar 4 mjeseca od prijave u evidenciju nezaposlenih osoba (samo)zaposle, uključe u sustav redovitog obrazovanja ili obrazovanja odraslih, sukladno pozitivnim propisima koji reguliraju navedena područja.

1.2.c Trenutak ulaska/izlaska iz GZM te prihvaćanja ponude

TRENTKOM ULASKA u GZM smatra se **datum prijave u službenu evidenciju nezaposlenih osoba**, bez obzira na vrijeme provedeno u nezaposlenosti i/ili neaktivnosti i/ili vremenu proteklom od završetka redovnog obrazovanja prije prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.

TRENTKOM IZLASKA iz Garancije za mlade smatra se **izlazak iz evidencije** nezaposlenih osoba, (samo)zapošljavanje ili uključivanje u obrazovanje te izlazak iz dobne skupine (navršavanje 30. godine života prije ulaska u intervenciju/aktivnost).

Svaka mlada osoba može imati **više ulazaka i izlazaka iz GZM**, kao i iz evidencije nezaposlenih osoba. Za ulazak u Garanciju bitna je dobna granica osobe, odnosno mlada osoba može koristiti mjere GZM sve **do navršene 30. godine života**.

¹⁷ **Vidjeti Sliku 1** - „Neaktivni” znači osobe koje trenutačno nisu dio radne snage (u smislu da nisu zaposleni ni nezaposleni u skladu s definicijama koje su navedene). Izvor: Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, odjeljak 20. u *Labour market policy (LMP) statistics – Methodology* 2018. (Statistički podaci o politici tržišta rada – metodologija 2018.).

Svakim novim ulaskom u evidenciju (iz rada ili povratkom iz obrazovanja) osoba ponovo ulazi u GZM i za nju **ponovo počinje teći rok od 4 mjeseca** za provedbu aktivnosti radi dobivanja daljnje kvalitetne ponude izravne mjere GZM.

TRENTKOM PRIHVAĆANJA PONUDE ZA POSAO TE ZA PRIPRAVNIŠTVO ILI VJEŽBENIŠTVO smatramo datum prijave na obvezna osiguranja, tj. dan od kada teku prava po osnovi (samo)zaposlenosti.

Budući da se pripravništva i vježbeništva provode u okviru radnog odnosa, te će se ponude davati u okviru ponuda za zaposlenje.

TRENTKOM PRIHVAĆANJA PONUDE OBRAZOVANJA smatramo stvarni datum početka obrazovanja.

Ujedno, ponuda obrazovanja obuhvaća i ponude za sva učenja temeljena na radu (uključujući „*traineeship*“ i „*apprenticeship*“ ponude), budući da je učenje temeljeno na radu sastavni dio sustava redovitog srednjoškolskog strukovnog obrazovanja i sustava obrazovanja odraslih kojim se dolazi do zanimanja/kvalifikacije.

1.3. POLOŽAJ MLADIH NA TRŽIŠTU RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Podatci o kretanjima na tržištu rada u razdoblju od 2018. do 2021. godine ukazuju na opća pozitivna kretanja za mlade u Republici Hrvatskoj u proteklom četverogodišnjem razdoblju i stabilno primicanje EU prosjeku, unatoč utjecaju pandemije. Isto potvrđuju i rezultati praćenja napretka u provedbi Europskog stupa socijalnih prava (tzv. Social Scoreboard¹⁸), gdje je Europska komisija u dokumentu Joint Employment Report (JER) za 2022. godinu, kretanje stope NEET Republike Hrvatske u 2021. smjestila u zeleno područje, odnosno bolje od EU27 prosjeka.

Analiza u nastavku napravljena je na osnovi podataka dostupnih na Portalu za napredno praćenje tržišta rada¹⁹ Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Ovaj je portal nacionalni primarni izvor združenih informacija povezanih sa tržištem rada. Portal objedinjuje podatke različitih izvora koji omogućavaju napredne uvide i ključni su za razumijevanje prirode tržišta rada, odnosno njegovog utjecaja na radnu snagu i nacionalno gospodarstvo. Po uzoru na slične globalne i EU inicijative, Portal predstavlja važan alat za razumijevanje karakteristika i profila radne snage, osoba koje traže obuku i/ili posao koji im odgovara te kvalifikacija radnika koje poslodavci traže i/ili zapošljavaju.

Analiza uključuje podatke o radnoj snazi, zaposlenosti i nezaposlenosti mladih (15-29 godina) i ukupne radne snage u Republici Hrvatskoj na dan 1. siječnja za period od 2018. godine do 2022. godine.

1.3.a Radna snaga

Prema Tablica 1 i Slika 2 ukupna se radna snaga u Republici Hrvatskoj smanjila tijekom 2018. godine te je potom rasla u sljedećim godinama od 1.658.762 u 2019. godini sve do 1.702.667 u siječnju 2022. godine. Pri tome trend rasta u posljednje tri godine kontinuirano opada s 1.19% pa sve do 0,33%, te

¹⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>

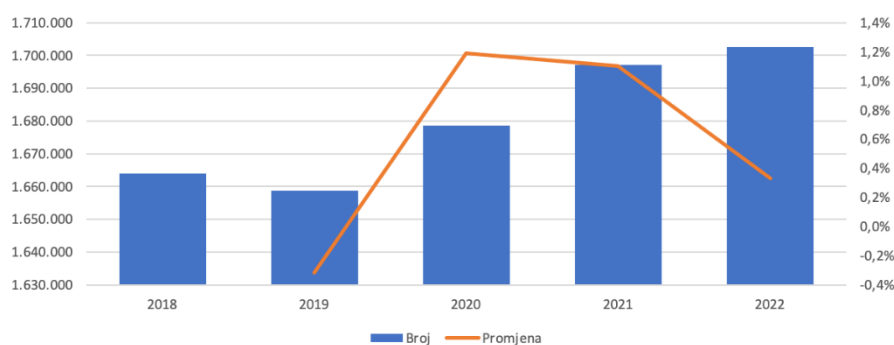
¹⁹ Portal za napredno praćenje tržišta rada <https://trzisterada.gov.hr/index.html>

se stoga očekuje blagi pad ukupne radne snage u sljedećoj 2023. godini. U istom periodu radna snaga mladih u dobi od 15-29 godina opada iz godine u godinu sa značajnim padom od 11,8% tijekom 2020. godine (podatak za siječanj 2021. godine) kao posljedica promjena na tržištu rada uzrokovanih globalnom pandemijskom krizom (Tablica 1 i Slika). Tako je ukupan broj zaposlenih i nezaposlenih mladih osoba pao s 313.344 u siječnju 2018. godine na 269.880 u siječnju 2022. godine. Očigledan je značajno veći pad mlade radne snage (15-29 godina) u odnosu na blagi porast ukupne radne snage u RH što ukazuje na postupno starenje radne snage.

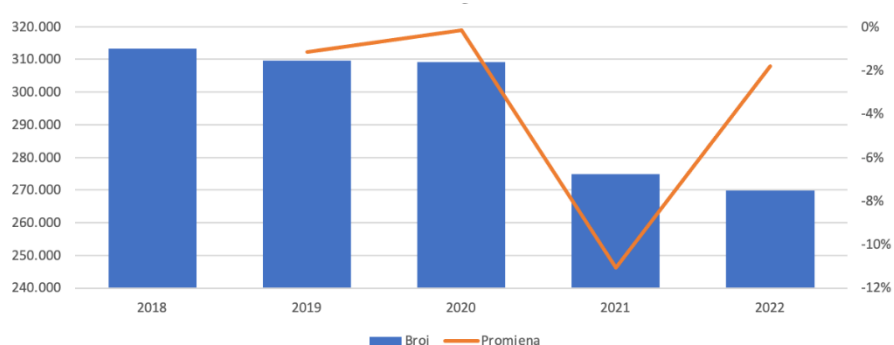
Tablica 1 – Ukupna radna snaga u Republici Hrvatskoj i mlada radna snaga prema dobnim skupinama

Godina	Radna snaga									
	RH		15-19		20-24		25-29		15-29	
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena
2018	1.664.032		22.314		110.510		180.520		313.344	
2019	1.658.762	-0,32%	21.525	-3,54%	111.355	0,76%	176.752	-2,09%	309.632	-1,18%
2020	1.678.545	1,19%	20.235	-5,99%	111.541	0,17%	177.371	0,35%	309.147	-0,16%
2021	1.697.034	1,10%	11.101	-45,14%	95.040	-14,79%	168.751	-4,86%	274.892	-11,08%
2022	1.702.667	0,33%	9.341	-15,85%	89.249	-6,09%	171.290	1,50%	269.880	-1,82%

Prema dobi (Tablica 1), očekivano najveći broj mlade radne snage dolazi iz skupine 25-29 godina, a najmanji broj iz skupine 15-19 godina. Najveći pad u radnoj snazi prisutan je tijekom cijelog promatranog perioda za mlade osobe u dobi od 15-19 godina, posebno tijekom 2020. godine (čak 45,14%) i tijekom 2021. godine (15,85%), koji se osim pandemijskom krizom može objasniti i pozitivnim trendom povećanog broja mladih osoba koji odlučuju nastaviti školovanje nakon završetka osnovne škole. Najmanji pad radne snage prisutan je za mlade u dobi od 25-29 godina s pozitivnim trendom rasta tijekom 2019. i 2021. godine i najmanjim padom od samo 4,86% tijekom pandemijske 2020. godine.

Slika 2 - Promjena ukupne radne snage u Republici hrvatskoj u periodu 2018. – 2022. godina

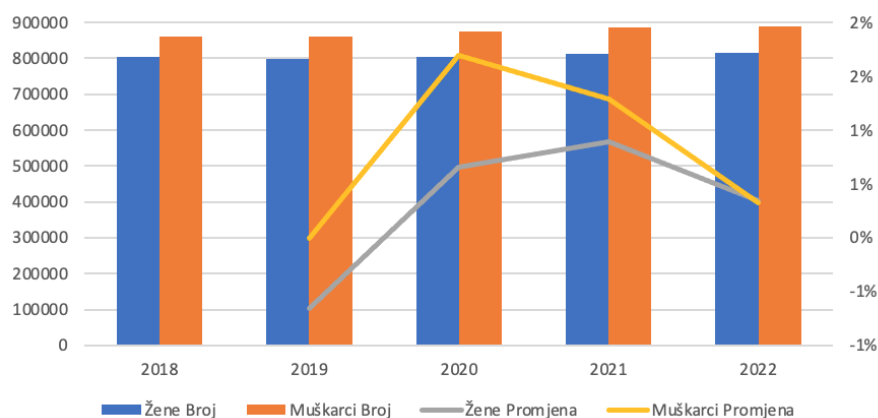
Slika 3 - Promjena mlade radne snage u periodu 2018. – 2022. godina

Prema spolu (Tablica 2 i

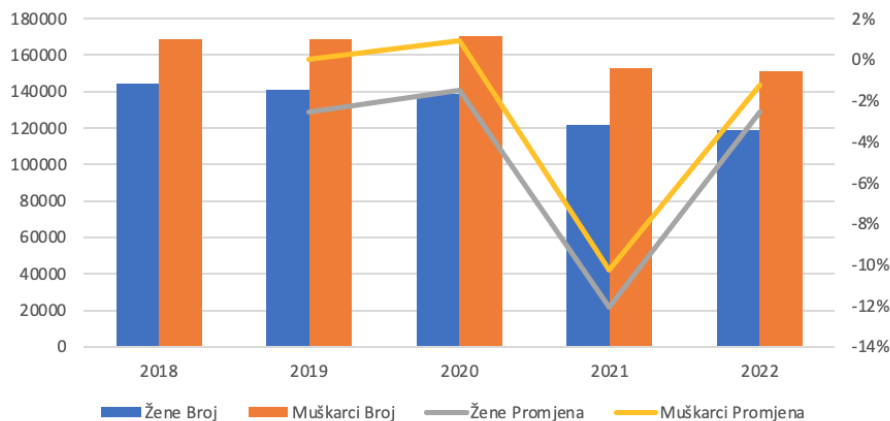
Slika 4), u Republici Hrvatskoj nešto je veći udio muškaraca u ukupnoj radnoj snazi za svaku promatranu godinu. Pri tome je stopa rasta radne snage tijekom svih godina, osim 2021., veća kod muškaraca, dok je u 2021. godini stopa rasta približno izjednačena. Paralelno, udio muškaraca u mladoj radnoj snazi također je veći od udjela žena, čak u nešto većem postotku nego kod ukupne radne snage. Stopa pada radne snage mladih muškaraca znatno je manja, u cijelom promatranom razdoblju, od stope pada radne snage mladih žena (Tablica 2 i Slika 4) i mijenjala se za muškarce i žene prema približno istom trendu, blagi pad tijekom 2018. godine, blagi pad za mlade žene te blagi rast za mlade muškarce tijekom 2019. godine, oštar pad tijekom 2020. godine i za mlade žene i za mlade muškarce te povratak na blagi pad tijekom 2021. godine. Za razliku od ukupnog broja radne snage u Republici Hrvatskoj, ni ženska ni muška mlada radna snaga nije se tijekom 2021. godine vratio na predpandemijske razine.

Tablica 2 - Ukupna radna snaga u Republici Hrvatskoj i mlada radna snaga prema spolu

Godina	Radna snaga															
	RH								15-29							
	Ukupno		Žene			Muškarci			Ukupno		Žene			Muškarci		
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio
2018	1.664.032		803.852		48,31%	860.180		51,69%	313.344		144.459		46,10%	168.885		53,90%
2019	1.658.762	-0,32%	798.603	-0,65%	48,14%	860.159	0,00%	51,86%	309.632	-1,18%	140.769	-2,55%	45,46%	168.863	-0,01%	54,54%
2020	1.678.545	1,19%	803.806	0,65%	47,89%	874.739	1,70%	52,11%	309.147	-0,16%	138.692	-1,48%	44,86%	170.455	0,94%	55,14%
2021	1.697.034	1,10%	811.004	0,90%	47,79%	886.030	1,29%	52,21%	274.892	-11,08%	121.955	-12,07%	44,36%	152.937	-10,28%	55,64%
2022	1.702.667	0,33%	813.764	0,34%	47,79%	888.903	0,32%	52,21%	269.880	-1,82%	118.866	-2,53%	44,04%	151.014	-1,26%	55,96%

Slika 4 - Promjena ukupne radne snage u Republici Hrvatskoj prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

Slika 5 - Promjena mlade radne snage prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

U siječnju 2021. godine najveći broj mlade radne snage bilo je u zanimanjima Prodavača/prodavačica (20.397), Konobar/konobarica (12.018), Administrativni službenik/administrativna službenica (7.718), Medicinska sestra (6.702), Kuhar/kuharica (5.145) te Radnik/radnica na proizvodnoj liniji (4.815).

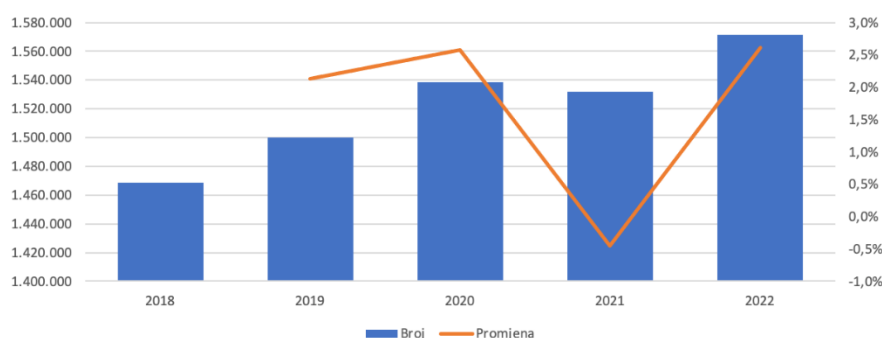
1.3.b Zaposlenost mladih

Prema Tablica 3 i Slika 6 broj zaposlenih u Republici Hrvatskoj kontinuirano raste u promatranom periodu s izuzetkom 2020. godine uzrokovanim globalnom pandemijskom krizom. Rast zaposlenosti prati približno linearan trend od 2,5% godišnje, uz izuzetak 2020. godine kada je zabilježen pad zaposlenosti u odnosu na prethodnu godinu od 0,45%. Nasuprot tome, rast zaposlenosti mladih osoba (15-29 godina) bio je nešto niži tijekom 2018. (2,33%) i 2019. (1,65%) godine. Nadalje, posebno se ističe značajno velik pad zaposlenosti mladih osoba tijekom 2020. godine, pad koji je značajno veći od pada zaposlenosti ukupne radne snage (16,20% u odnosu na 0,45%). Tijekom 2021. godine trend rasta broja zaposlenih mladih osoba ponovno postaje pozitivan (4,92%) i prelazi prosjek rasta zaposlenih u Republici Hrvatskoj. (2,62%). Unatoč stalnom rastu broja zaposlenih mladih osoba prije i nakon pandemije, zbog oštrog pada zaposlenosti tijekom pandemije, broj zaposlenih mladih osoba pao je s 259.272 u siječnju 2018. godine na 237.105 u siječnju 2022. godine.

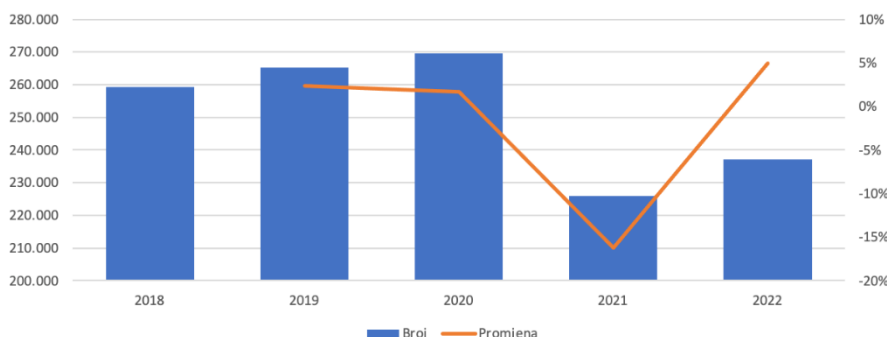
Tablica 3 - Zaposlenost u Republici Hrvatskoj i zaposlenost mladih prema dobnim skupinama

Godina	Zaposleni									
	RH		15-19		20-24		25-29		15-29	
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena
2018	1.468.632		14.452		87.341		157.479		259.272	
2019	1.499.928	2,13%	15.016	3,90%	92.451	5,85%	157.835	0,23%	265.302	2,33%
2020	1.538.621	2,58%	14.696	-2,13%	94.773	2,51%	160.220	1,51%	269.689	1,65%
2021	1.531.689	-0,45%	3.978	-72,93%	74.492	-21,40%	147.522	-7,93%	225.992	-16,20%
2022	1.571.673	2,61%	4.651	16,92%	75.966	1,98%	156.488	6,08%	237.105	4,92%

Prema dobi (Tablica 3), kao i kod radne snage, očekivano najveći broj zaposlenih mladih dolazi iz skupine 25-29 godina, a najmanji iz skupine 15-19 godina. Tijekom 2018. godine zaposlenost kod mladih raste u svim skupinama i to najviše u skupini 20-24 godine (5,85%). Tijekom 2019. godine ovaj rast se usporava u skupinama 15-19 (u ovoj skupini već postaje negativan) i 20-24 godina, a ubrzava u skupini 25-29 godina. U pandemijskoj 2020. godini u sve tri skupine zaposlenost značajno pada s posebnim naglaskom na najmlađu skupinu (pad od 72,93%), koja je, očigledno, bila najviše izložena potresima na tržištu rada. U 2021. godine zaposlenost mladih vraća se u sve tri skupine na pozitivan trend i najveći rast očekivano bilježi najmlađa skupina (16,92%). Iako se ukupni broj zaposlenih mladih približno vraća na pred-pandemijske razine, kod najmlađe skupine je, zbog oštrog pada tijekom 2020. godine, ova razlika još značajna (4.651 prema 14.452).

Slika 6 – Promjena broja zaposlenih u Republici Hrvatskoj u periodu 2018. – 2022. godina

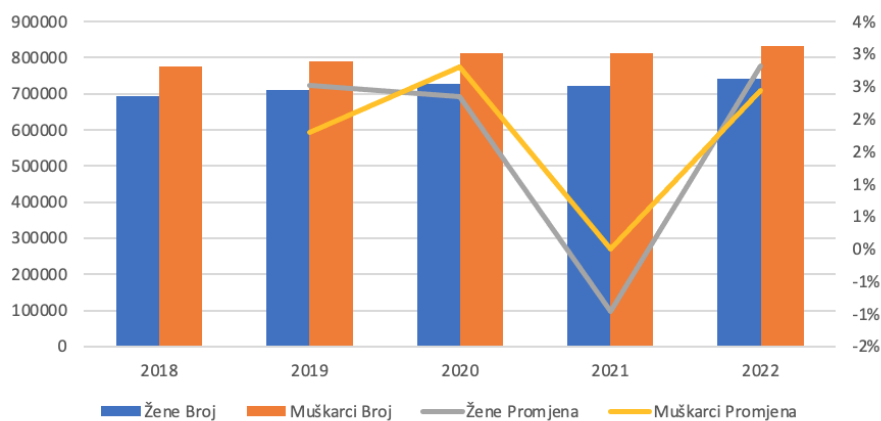

Slika 7 - Promjena broja zaposlenih mladih osoba u periodu 2018. – 2022. godina

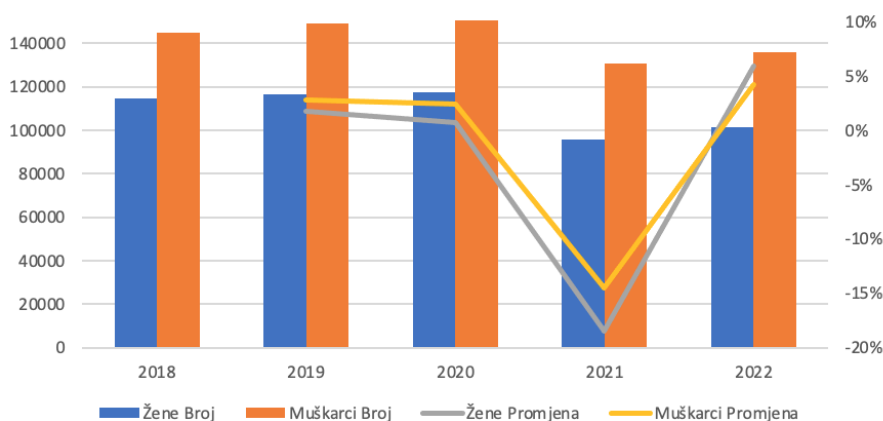
Prema spolu (Tablica 4 i Slika 8), nešto je veći udio muškaraca u ukupnom broju zaposlenih u Republici Hrvatskoj u cijelom promatranom razdoblju. Pri tome je stopa rasta zaposlenih, tijekom svih godina, podjednaka za muškarce i žene s izuzetkom pandemijske 2020. godine u kojoj je stopa rasta zaposlenih žena postala negativna (-0,96%), a stopa rasta zaposlenih muškaraca pala na nulu. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da su u Republici Hrvatskoj žene ipak teže zadržavale radna mjesta od muškaraca tijekom krizne godine. Kod zaposlenih mladih osoba trend je nešto drugačiji – trend rasta zaposlenih mladih muškaraca bio je osjetno veći tijekom 2018. i 2019. godine, a trend pada manji tijekom 2020. godine (14,45% prema 18,48%). S druge strane, ponovni rast zaposlenosti tijekom 2021. godine nešto je veći kod mladih žena u odnosu na mlade muškarce. Za razliku od ukupnog broja zaposlenih u Republici Hrvatskoj, niti broj zaposlenih mladih žena niti broj zaposlenih mladih muškaraca nije se vratio na pred-pandemijske razine.

Tablica 4 - Ukupna zaposlenost u Republici Hrvatskoj i zaposlenost mladih prema spolu

Godina	Zaposleni															
	RH						15-29									
	Ukupno		Žene		Muškarci		Ukupno		Žene		Muškarci					
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio		
2018	1.468.632		693.149		47,20%	775.483		52,80%	259.272		114.426		44,13%	144.846		55,87%
2019	1.499.928	2,13%	710.597	2,52%	47,38%	789.331	1,79%	52,62%	265.302	2,33%	116.440	1,76%	43,89%	148.862	2,77%	56,11%
2020	1.538.621	2,58%	727.247	2,34%	47,27%	811.374	2,79%	52,73%	269.689	1,65%	117.217	0,67%	43,46%	152.472	2,43%	56,54%
2021	1.531.689	-0,45%	720.259	-0,96%	47,03%	811.390	0,00%	52,97%	225.992	-16,20%	95.554	-18,48%	42,28%	130.438	-14,45%	57,72%
2022	1.571.674	2,61%	740.555	2,81%	47,12%	831.119	2,43%	52,88%	237.105	4,92%	101.177	5,88%	42,67%	135.928	4,21%	57,33%

Slika 8 - Promjena broja zaposlenih u Republici Hrvatskoj prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

Slika 9 - Promjena broja zaposlenih mladih osoba prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

U siječnju 2021. godine najveći broj zaposlenih mladih osoba bilo je u zanimanjima Prodavača/prodavačica (20.359), Konobar/konobarica (18.465), Pomoćni konobar/pomoćna konobarica (4.803), Pomoćni kuhar/pomoćna kuharica (3.225), Kuhar/kuharica (3.129), medicinska sestra (2.928), Vozač/vozačica teretnog vozila (2.187) te Trgovac/trgovkinja (2.185). Prema tome, jasno je da najveći broj zaposlenih mladih osoba zaposlen u uslužnim djelatnostima kao što su Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane (7.839), Djelatnosti pripreme i usluživanja pića (7.414) te Hoteli i sličan smještaj (6.730).

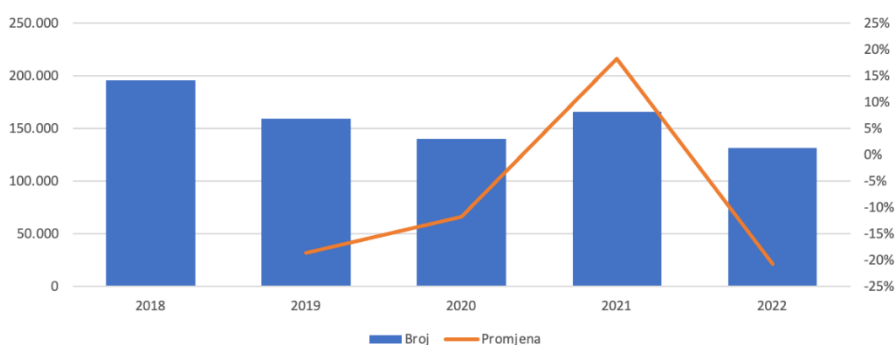
1.3.c Nezaposlenost mladih

Nezaposlenost u Republici Hrvatskoj (Tablica 5 i Slika 10) pada u protekle četiri godine s vrlo visokim postocima. Izuzetak je 2020. godina kada je postotak rasta nezaposlenosti bio čak 18,17%, ali se trend pada nezaposlenosti tijekom 2021. godine ponovno vratio u negativne vrijednosti i iznosio čak 20,78%. Tako je broj nezaposlenih od siječnja 2018. godine do siječnja 2022. godine pao s 195.400 na samo 130.994. Trend promjena broja nezaposlenih kod mladih osoba (15-29 godina) u potpunosti slijedi istu krivulju (Slika 11) - visoki postoci pada nezaposlenosti tijekom 2018. i 2019. godine, oštar rast nezaposlenosti (23,93%) tijekom 2020. godine te snažan pad nezaposlenosti (32,98%) tijekom 2022. godine. Očigledno je da su mlade osobe bile su značajno više izložene potresima na tržištu rada tijekom pandemije, ali su se izrazito bolje prilagodile tijekom post-pandemijskog perioda. Sve skupa, broj nezaposlenih mladih osoba pao je u promatranom periodu s 54.072 u siječnju 2018. godine na 32.775 u siječnju 2022. godine.

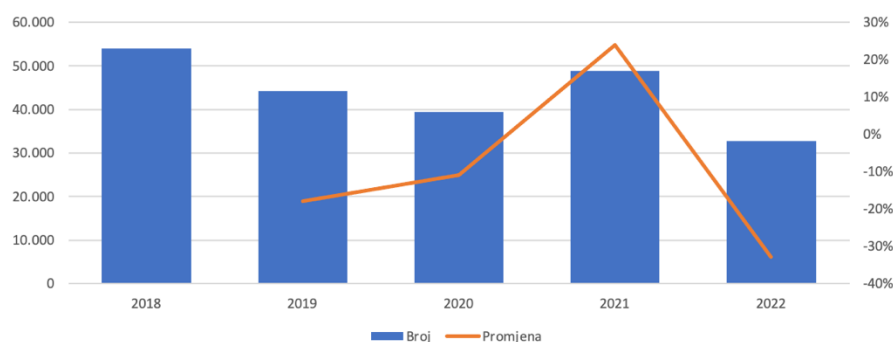
Tablica 5 - Nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i nezaposlenost mladih prema dobnim skupinama

Godina	Nezaposleni									
	RH		15-19		20-24		25-29		15-29	
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Broj	Promjena
2018	195.400		7.862		23.169		23.041		54.072	
2019	158.834	-18,71%	6.509	-17,21%	18.904	-18,41%	18.917	-17,90%	44.330	-18,02%
2020	139.924	-11,91%	5.539	-14,90%	16.768	-11,30%	17.151	-9,34%	39.458	-10,99%
2021	165.345	18,17%	7.123	28,60%	20.548	22,54%	21.229	23,78%	48.900	23,93%
2022	130.994	-20,78%	4.690	-34,16%	13.283	-35,36%	14.802	-30,27%	32.775	-32,98%

Prema dobi (Tablica 5), pad broja nezaposlenih, s izuzetkom pandemijske 2020. godine, prilično je visok za sve tri skupine u cijelom promatranom razdoblju. Tijekom 2018. i 2019. godine pad je bio je nešto veći u najnižoj mladoj dobnj skupini (15-19 godina). Međutim, tijekom pandemijske 2020. godine rast broja nezaposlenih, očekivano je najveći u ovoj dobnj skupini. Tijekom 2021. godine sve tri skupine ponovno se vraćaju na trend pada broja nezaposlenih, najsporije skupina od 25-29 godina (30,27%).

Slika 10 - Promjena broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj u periodu 2018. – 2022. godina

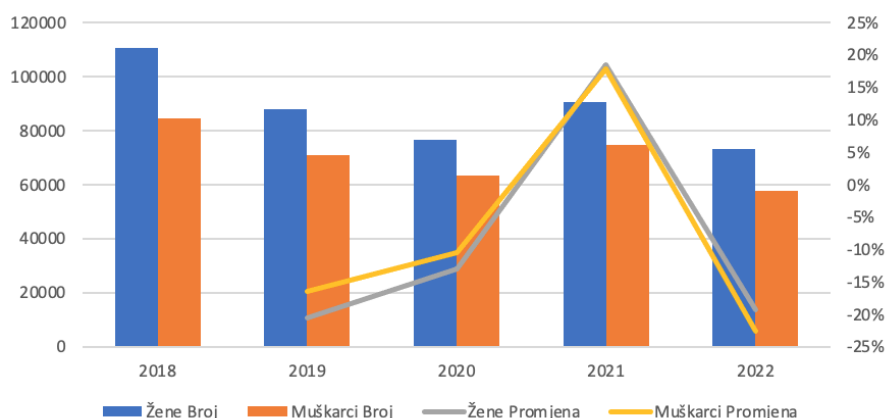
Slika 11 - Promjena broja nezaposlenih mladih osoba u periodu 2018. – 2022. godina

Prema spolu (U skladu s ukupnim brojem nezaposlenih u Republici Hrvatskoj, broj nezaposlenih mladih žena kao i broj nezaposlenih mladih muškaraca u siječnju 2022. godine značajno je manji i od pred-pandemijskih razina.

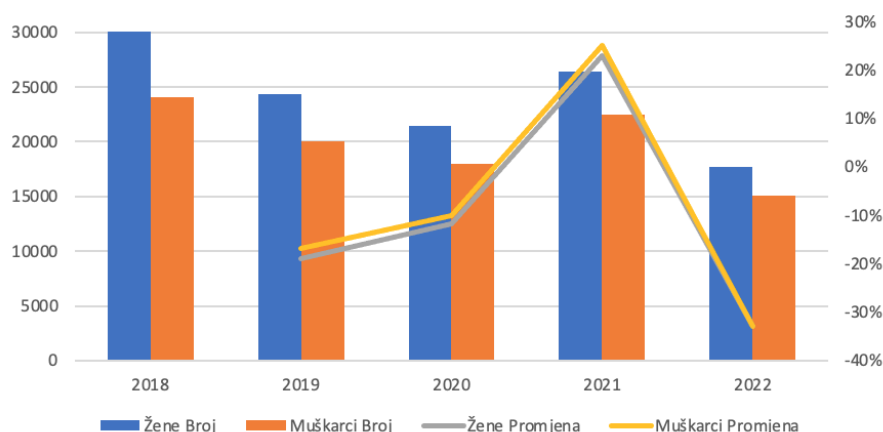
Tablica 6 i Slika 12), udio nezaposlenih žena u Republici Hrvatskoj značajno je veći od udjela nezaposlenih muškaraca tijekom cijelog promatranog perioda. Identična je situacija kod mladih osoba (Slika 13) pri čemu je razlika udjela i do 10 postotnih poena. Postotci smanjenja broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj veći su kod žena u periodu prije pandemijske krize, a manji u post-pandemijskom periodu. Kod mladih osoba trend smanjenja nezaposlenih veći je kod mladih žena i prije i nakon pandemije. S druge strane, za razliku od trenda ukupnog broja nezaposlenih, mladi muškarci bilježe veći rast broja nezaposlenih od mladih žena tijekom pandemijske 2020. godine (23,93% prema 22,94%). U skladu s ukupnim brojem nezaposlenih u Republici Hrvatskoj, broj nezaposlenih mladih žena kao i broj nezaposlenih mladih muškaraca u siječnju 2022. godine značajno je manji i od pred-pandemijskih razina.

Tablica 6 - Ukupna nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i nezaposlenost mladih prema spolu

Godina	Nezaposleni											
	RH						15-29					
	Ukupno		Žene		Muškarci		Ukupno		Žene		Muškarci	
	Broj	Promjena	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Udio	Broj	Promjena	Broj	Promjena
2018	195.400	-	110.703	-	56,65%	84.697	-	43,35%	54.072	-	30.033	-
2019	158.834	-18,71%	88.006	-20,50%	55,41%	70.828	-16,37%	44,59%	44.330	-18,02%	24.329	-18,99%
2020	139.924	-11,91%	76.559	-13,01%	54,71%	63.365	-10,54%	45,29%	39.458	-10,99%	21.475	-11,73%
2021	165.345	18,17%	90.705	18,48%	54,86%	74.640	17,79%	45,14%	48.900	23,93%	26.401	22,94%
2022	130.994	-20,78%	73.209	-19,29%	55,89%	57.785	-22,58%	44,11%	32.775	-32,98%	17.689	-33,00%

Slika 12 - Promjena broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

Slika 13 - Promjena broja nezaposlenih mladih osoba prema spolu u periodu 2018. – 2022. godina

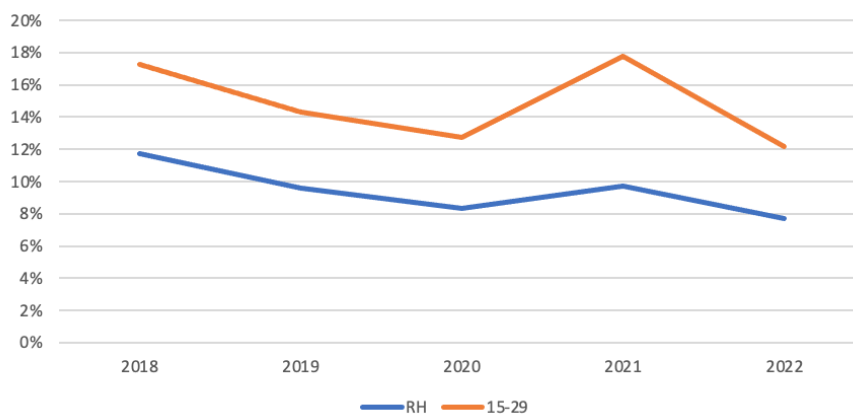
U siječnju 2021. godine najveći broj nezaposlenih mladih osoba bilo je u zanimanjima Prodavača/prodavačica (1.241), Administrativni službenik/administrativna službenica (978), Ekonomski službenik/ekonomska službenica (891), Frizer/frizerka (567), Viši fizioterapeut/viša fizioterapeutkinja (555) te Čistačica (512).

1.3.d Stopa nezaposlenosti

Stopa nezaposlenosti (7 i Slika 14) za cijelo promatrano razdoblje značajno je veća u skupini mladih osoba (15-29 godina) u odnosu na ukupnu stopu nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj. Ovaj nesrazmjer posebno je došao do izražaja tijekom pandemijske godine kada je stopa nezaposlenih mladih osoba bila približno dvostruko veća od ukupne stope nezaposlenosti. Važno je istaknuti da ukupna stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj prati značajan trend pada tijekom promatranog razdoblja (od 11,7% u siječnju 2018. do 7,69% u siječnju 2022. godine) s izuzetkom pandemijske 2020. godine kada je stopa nezaposlenosti narasla za 1,5 postotna boda u odnosu na prethodnu godinu. U skladu s tim i stope nezaposlenosti kod mladih osoba prati jednak trend pada uz značajno veći nagibom tijekom 2021. godine. Porast stope nezaposlenosti mladih osoba tijekom pandemijske godine bio je veći od porasta ukupne stope u Republici Hrvatskoj i iznosio je skoro 3 postotna boda u odnosu na prethodnu godinu. Stopa nezaposlenosti mladih osoba u siječnju 2022. godine i dalje je prilično visoka (12,14%), ali ipak značajno niža od stope u pred-pandemijskom razdoblju.

Tablica 7 – Stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj i stopa nezaposlenosti mladih osoba

Godina	Stopa nezaposlenosti				
	RH	15-19	20-24	25-29	15-29
2018	11,74%	35,23%	20,97%	12,76%	17,26%
2019	9,58%	30,24%	16,98%	10,70%	14,32%
2020	8,34%	27,37%	15,03%	9,67%	12,76%
2021	9,74%	64,17%	21,62%	12,58%	17,79%
2022	7,69%	50,21%	14,88%	8,64%	12,14%

Slika 14 – Promjena ukupne stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj i stope nezaposlenosti mladih u periodu 2018. – 2022. godina

Prema dobi (Tablica 7), stopa nezaposlenosti mladih tijekom cijelog promatranog razdoblja očekivano je najveća u najnižoj dobnoj skupini (15-19 godina). Tijekom pandemijske godine stopa nezaposlenosti u ovoj skupini dosegla je razinu od čak 64,17% da bi u post-pandemijskom razdoblju pala na i dalje izrazito visokih 50,21%. Najstarija mlada dobna skupina (25-29 godina) ima najniže stopa nezaposlenosti u promatranom razdoblju te su stope nezaposlenosti u ovoj dobnoj skupini usporedive i s razinama ukupnih stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj. U svim mladim dobnim skupina stopa nezaposlenosti kontinuirano pada, s izuzetkom pandemijske 2020. godine. S obzirom na izraziti porast stope nezaposlenosti u 2021. godini u najmlađoj skupini, stopa se u ovoj skupini 1. siječnja 2022. godine još nije vratila na pred-pandemijske razine. U ostale dvije mlade skupine stopa nezaposlenosti je u 2022. godini već znatno ispod pred-pandemijskih razina.

S druge strane, tu je i nezanemariv podatak koji ukazuje na činjenicu da je dio smanjenja postotka broja nezaposlenih mladih povezan i s ukupnim smanjenjem broja mladih. Naime, prema [podacima](#) iz Državnog zavoda za statistiku izvučenih iz popisa stanovništva iz 2011. i 2021. godine, Hrvatsku je od prethodnog popisivanja stanovništva napustilo više od 180 tisuća mladih u dobi od 15 do 29 godina. Izraženo u postotcima - 2011. godine ukupnu populaciju Hrvatske činilo je 18,6% mladih osoba, dok ih je danas 15,8%.

1.3.e Prekarni rad mladih

Prekarnim ili nesigurnim oblicima rada smatraju se rad u nepunom radnom vremenu, privremeni rad putem ugovora na određeno, autorskih i ugovora o djelu, studentski, sezonski ili drugi povremeni rad, potom samozapošljavanje bez zapošljavanja drugih radnika, rad na više poslova istovremeno, rad „na crno“ te platformski rad. MMH je u studenom 2022. godine izradila kratku analizu prekarnog rada mladih. Hrvatska se, prema [podacima](#) Eurostata, na žalost, još uvijek nalazi pri samom vrhu tablice po broju prekarno zaposlenih osoba. U 2021. godini, 4.2% hrvatskog radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 64 godine bilo je prekarno zaposleno, dok je prosjek u EU bio 1.7%.

Pandemijska 2020. godina, analiza potvrđuje, uvjerljivo je najviše pogodila mlade na tržištu rada, što izravno odražava prekarnost te ranjivost njihova položaja na tržištu rada, koja je veća nego kod bilo koje druge dobne skupine. Te je godine, prema [statistici](#) HZZ-a, bez posla ostalo gotovo osam tisuća mladih u dobi između 21 i 29 godina. Iako je stopa nezaposlenosti mladih do danas snižena, iz ovog je primjera jasno vidljivo da će bilo koji budući poremećaj na tržištu rada ponajprije i ponajviše zahvatiti upravo prekarno zaposlene mlade.

Da bi države članice Europske unije što prije izišle iz te situacije i stvorile temelje za još otpornija društva i održivija gospodarstva, Europska komisija i Europski parlament u veljači 2021. postigli su dogovor o uspostavi posebnog Mehanizma za oporavak i otpornost²⁰. Prva je svrha tog paketa vrijednog 1,8 bilijuna eura ublažiti gospodarske i socijalne posljedice pandemije koronavirusa, ali i učiniti gospodarstvo održivijim i otpornijim, a društvo spremnije na izazove i nove prilike. Za tu svrhu, Republika Hrvatska usmjerila je značajna sredstva upravo na zapošljavanje mladih, a neke od mjere koje se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost sastavni su dio ovog Plana implementacije.

1.3.f Provedene mjere i reforme u području tržišta rada

Potrebno je naglasiti da je su razdoblju od 2017. godine, kada je prvi puta revidiran Plan implementacije GZM, pa do 2021. godine provedene brojne reforme i mjere koje su doprinijele boljem položaju mladih na tržištu rada.

➤ MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

U razdoblju od 2017. do 2021. godine, HZZ uključio je ukupno 75.066 mladih osoba (15-29) u mjere aktivne politike zapošljavanja.

Mjere aktivne politike zapošljavanja provedene u navedenom razdoblju uključivale su:

1. Potpore za zapošljavanje
2. Potpore za pripravništvo (mjera uvedena 2018. godine)
3. Potpore za samozapošljavanje
4. Potpore za usavršavanje
5. Obrazovanje i osposobljavanje
6. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (mjera ukinuta 2020. godine)
7. Javni rad
8. Održavanje dohotka (Potpore za očuvanje radnih mjesta, Potpore za skraćivanje radnog vremena, Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva,)
9. Stalni sezonac

Dio mjera provodio se (i financirao) u okviru GZM sredstvima IZM-a i ESF-a (Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.) te sredstvima Državnog proračuna. Pri tome HZZ svake godine uloži preko 1 milijun kuna u mjere, gdje 1/3 svih korisnika čine mlade osobe.

Sukladno raspoloživim podacima za Specifične ciljeve 8.ii.1 (IZM) i 8.ii.1 (ESF) OPULJP 2014-2020 usmjerenih na mlade i dugotrajno nezaposlene mlade, u razdoblju od početka 2017. do kraja 2021. ugovoreno je 1.140.957.570,93 HRK ukupno dodijeljenih bespovratnih sredstava, odnosno 56,78% ukupno dodijeljene alokacije za Investicijski prioritet 8.ii. (2.006.166.125,20 HRK). Korisnicima je u istom razdoblju isplaćeno 776.506.846,61 HRK odnosno 38,71% navedene alokacije.

Prema prethodno spomenutim Specifičnim ciljevima navedeno iznosi:

YEI (ugovoreno): 575.963.170,93 HRK YEI (plaćeno): 335.693.151,62 HRK

²⁰ <https://planoporavka.gov.hr/o-planu/9>

ESF (ugovoreno): 564.994.400,00 HRK ESF (plaćeno): 440.813.694,99 HRK

➤ RAZVOJ SUSTAVA MAPIRANJA MLADIH U NEET STATUSU

U okviru implementacije GZM, 2018. godine MROSP je provelo ESF projekt „Uspostava sustava praćenja NEET osoba“ kojim je razvijen sustav razmjene podataka između HZZ-a, baza podataka o učenicima i o korisnicima studentskih prava MZO-a te baze HZMO-a. Ova razmjena podataka omogućuje mapiranje osoba u tzv. NEET statusu. Na taj način može se utvrditi iz kojih obrazovnih programa mladi češće ulaze u neaktivnost te raditi na razvoju mjera prevencije i mjera kojima se dopire do neaktivnih mladih, s ciljem uključivanja u sustav podrške pri zapošljavanju ili pružanja pomoći pri povratku u obrazovanje. Za provedbu projekta, koji je financiran iz prioritetne osi 1 „Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage“, OPULJP 2014. – 2020., u ugovorenom iznosu od 646.350,00 HRK.

➤ PROVEDBA MJERA INFORMIRANJA I DOSEGA MLADIH

S ciljem informiranja mladih o GZM i o mjerama koje su dostupne prijavom u evidenciju HZZ-a na nacionalnoj razini, MROSP je 10. prosinca 2020. godine započelo je s dvogodišnjom provedbom ESF projekta „Nacionalna kampanja Garancije za mlade“. U sklopu ovog projekta provedene su aktivnosti kojima se podiže razina informiranosti mladih o GZM, no i o pravima i obvezama vezanim uz pristup tržištu rada i povratku u obrazovanje te ostalim dostupnim mjerama podrške. Tijekom 2021. godine ugovarana je, a tijekom 2022. godine i provedena medijska kampanja te će se mjera prikazati u okviru ovog Plana implementacije. Do sada je izrađena nova mrežna stranica GZM (www.gzm.hr) te video spot kojim se mlade poziva na aktiviranje u potrazi za poslom koji je objavljen na You tube kanalu MROSP-a²¹.

MROSP je 10. srpnja 2020. godine objavilo i otvoreni trajni poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pronađi me! - provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu“ koji se provodi u okviru OPULJP 2014.-2020., kao instrumenta Europske unije za razdoblje 2014. - 2020. godine.

Poziv „Pronađi me! – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu“ ima za cilj provedbu aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih NEET osoba (mladih u dobi 15-29 godina koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja niti u sustavu obrazovanja odraslih i pri tome nisu registrirani u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), a kako bi im se omogućio pristup tržištu rada te ih se osnažilo za aktivno sudjelovanje na tržištu rada.

Stoga je ovaj Poziv usmjeren jačanju mjera informiranja i dosega te snažnijem angažmanu u radu s mladim neaktivnim NEET osobama. U okviru ovog Poziva, prvi puta se financiraju takve aktivnosti za mlade neaktivne NEET osobe, kako bi se kroz obuhvatniji pristup olakšao njihov ulazak na tržište rada te potaklo njihovo uključivanje u postojeće mjere koje se nude za mlade ili daljnje obrazovanje i osposobljavanje. Na taj način doprinijet će se povećanju njihove zapošljivosti te unaprjeđenju njihovih vještina, a kako bi postali aktivni sudionici na tržištu rada te pridonijeli razvoju zajednice i gospodarstva na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Poziv se provodi u okviru Specifičnog cilja 8.ii.1 (IZM) Povećanje zapošljavanja i brze integracije NEET skupine kroz Inicijativu za zapošljavanje mladih (IZM) na tržište rada.

²¹ <https://www.youtube.com/watch?v=H5qopqeuKMc>

U okviru Poziva ukupno je potpisan 31 ugovor, ukupne vrijednosti 50.079.835,73 HRK uz predviđeno sudjelovanje 740 mladih osoba. Predviđeno trajanje provedbe projekata iznosi od 12 do 24 mjeseci. Za vrijeme trajanja ovog Plana implementacije svi ugovori su u provedbi (planirano trajanje do sredine 2023. godine), te će se ostvarene vrijednosti moći utvrditi tek po završetku provedbe projekata.

➤ **USKLAĐIVANJE OBRAZOVANJA S POTREBAMA TRŽIŠTA RADA OSNAŽIVANJEM PROVEDBE HRVATSKOG KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA**

2019. godine MROSP je započelo s provedbom ESF projekta „Implementacija HKO-a i razvoj alata u povezivanju obrazovanja i tržišta rada“, cilj kojeg je usklađivanje svih obrazovnih programa sa stvarnim potrebama poslodavaca na tržištu rada, kao i razvoj Portala tržišta rada kao središnjeg mjesta informiranja o izboru i razvoju karijere. Od početka provedbe ovog projekta do svibnja 2022. godine, u registar HKO-a upisano je gotovo 300 standarda zanimanja koji su podloga za izradu standarda kvalifikacija, temeljem kojih se izrađuju obrazovni programi usklađeni sa stvarnim potrebama poslodavaca. Od 2017. godine **Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih** provodi projekt pod nazivom „*Modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja*“. Projekt je financiran iz ESF-a, OPULJP 2014. – 2020. Cilj projekta je razvoj inovativnih i fleksibilnih sektorskih i strukovnih kurikuluma temeljenih na potrebama tržišta rada te jačanje kompetencija odgojno-obrazovnih radnika za uvođenje i provedbu kurikuluma. Time se doprinosi razvoju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koje je privlačno, inovativno, relevantno, inkluzivno i povezano s tržištem rada te koje polaznicima omogućava stjecanje kompetencija za osobni i profesionalni razvoj te nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje. Do lipnja 2022. za potrebe izrade standarda zanimanja anketirano je 900 poslodavaca i prikupljeno 1400 anketa o potrebama tržišta rada na temelju čega je izrađeno od 117 standarda zanimanja koji su podloga za izradu planiranih 145 standarda kvalifikacija te 130 strukovnih kurikuluma.

➤ **UNAPRJEĐENJE SUSTAVA PRUŽANJA USLUGA CJELOŽIVOTNOG PROFESIONALNOG USMJERAVANJA I RAZVOJA KARIJERE**

U razdoblju od 2017. do 2020. godine MROSP je provodilo ESF projekt „Unaprjeđenje sustava pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere jačanjem uloge Foruma za cjeloživotno profesionalno usmjeravanje i razvoja karijere u RH“. Putem ovog projekta financirane su aktivnosti edukacije članova Foruma (tematske sjednice, seminari i regionalne radionice, uspostava web platforme za e-učenje s informativnim i edukativnim sadržajima za članove Foruma). Svrha rada Foruma je osigurati učinkovitu koordinaciju dionika u pružanju usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja, s obzirom na uočenu rascjepkanost sustava pružanja usluga CPU-a, preklapanje aktivnosti, nedovoljno jasna područja nadležnosti i nedovoljnu koordinaciju djelovanja pojedinih dionika u sustavu obrazovanja i zapošljavanja. Jedan od zadataka Foruma bila je izrada i praćenje provedbe Strategije cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u Republici Hrvatskoj (2016.-2020.). Planiran je nastavak provedbe aktivnosti vezan uz uspostavu sustava pružanja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere. U listopadu 2022. godine usvojen je Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. koji će se financirati kroz Europski socijalni fond plus (ESF+), a u sklopu kojeg je planiran nastavak financiranja operacija koje su usmjerene na unaprjeđenje statusa mladih osoba, a posebice njihove pozicije na tržištu rada.

1.4. MLADI U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Pojmovi siromaštva i socijalne isključenosti međusobno su ovisni i povezani, premda nužno ne uvjetuju jedno drugo. Iako se siromaštvo ne poistovjećuje sa socijalnom isključenosti, ono se najčešće smatra njegovim najčešćim uzrokom i oblikom²².

Pojam siromaštva se uglavnom definira kao oskudica materijalnih ili novčanih sredstava. Većina sociologa ne poistovjećuje siromaštvo i isključenost, već siromaštvo definira kao jedan od oblika socijalne isključenosti. Ljudi mogu biti isključeni iz različitih područja društvenog života: zaposlenja, obrazovanja, stanovanja, socijalnih veza, kulture, itd. Cilj je borbe protiv siromaštva preraspodjela resursa, dok isključenost nastoji osigurati više od raspodjele dobara, osigurati socijalnu integraciju i participaciju²³.

Socijalna isključenost odnosi se na nemogućnost uživanja razine sudjelovanja koju većina društva uzima zdravo za gotovo. To je složen, višedimenzionalan, višeslojan i dinamičan koncept koji je proces socijalne uključenosti u EU-u definirao kao: *'... proces kojim su određeni pojedinci gurnuti na rub društva i spriječeni od potpunog sudjelovanja zbog svog siromaštva ili nedostatka osnovnih kompetencija i mogućnosti cjeloživotnog učenja, ili kao posljedica diskriminacije. To ih udaljava od mogućnosti zaposlenja, prihoda i obrazovanja te društva i aktivnosti u zajednici. Oni imaju mali pristup moći i tijelima koja donose odluke pa se često osjećaju nemoćnima i nesposobnima preuzeti kontrolu nad odlukama koje utječu na njihov svakodnevni život'*²⁴.

Neke se skupine u društvu suočavaju s većim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti u usporedbi s općom populacijom te ih se izdvaja kao ranjive skupine, uključujući na primjer, osobe s invaliditetom, migrante i etničke manjine (uključujući Rome), beskućnike, bivše zatvorenike, osobe s problemom ovisnosti o opojnim drogama, alkoholu, kocki, izolirane starije osobe i djeca i dr.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine te njegov prvi provedbeni program **Akcijski plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine** pribraja i mlade društvenim skupinama koje se u Republici Hrvatskoj nalaze u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, dok se u Nacionalnom planu daje detaljna analiza stanja siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj.

Pored analize iz Nacionalnog plana, specijalizirane studije poput Studije dobrobiti djece²⁵ ukazuju na to da rizik siromaštva predškolske djece ovisi prvenstveno o zaposlenosti, obrazovanju i zdravstvenom statusu roditelja, vrsti naselja u kojem žive, tipu obitelji i broju ovisne djece. Više, iznadprosječne stope relativnog siromaštva imaju predškolska djeca iz kućanstava bez zaposlenih

²² Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine <https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1C4%87a/Nacionalni%20plan%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva%20i%20socijalne%20isklju%C4%8Denosti%20za%20razdoblje%20od%202021%20do%202027.pdf> (str. 4 - 5)

²³ Šućur, Z. (2004.): Socijalna isključenost: pojam, pristupi i operacionalizacija, Revija za sociologiju, 35. 1-2, citirano prema Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

²⁴ Eurostat, Statistical books, Combating poverty and social exclusion, 2010 edition, A statistical portrait of the European Union 2010, str. 7), citirano prema Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

²⁵ Šućur, Z., Kletečki Radović, M., Družić Ljubotina, O. & Babić, Z. (2015). Siromaštvo i dobrobit djece predškolske dobi u RH. Zagreb: Ured UNICEF-a za Hrvatsku. citirano prema Nacionalnom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

osoba, iz jedno-roditeljskih obitelji i obitelji s većim brojem ovisne djece te iz seoskih naselja. Ovime su na neki način potvrđeni i nalazi istraživanja Eurofonda iz 2012. godine koje **obiteljsko okruženje dovodi u izravnu vezu s rizikom ulaska mlade osobe u NEET status**²⁶.

U okviru provedbe Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, provedbom sljedećih mjera nastojat će se utjecati na smanjenje siromaštva i ublažavanje rizika od socijalne isključenosti:

Posebni cilj 1: Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina, **Mjera 7:** Daljnji razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj. Kroz povećanje volonterskih aktivnosti, projekta i inicijativa u zajednici, volonteri doprinose njezinom razvoju i boljoj socijalnoj koheziji njezinih članova te se povećava kvaliteta usluga u brojnim resorima. Osobe u riziku od socijalne isključenosti mogu biti u ulozi volontera, ali i korisnika volonterskih aktivnosti čime se suzbija rizik od siromaštva i socijalne isključenosti te omogućava pozitivan socijalni učinak, a nositelj ove mjere je MROSP.

Posebni cilj 2: Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti, **Mjera 4:** Poboljšanje i dostupnost besplatnih programa usmjerenih socijalnom uključivanju djece i obitelji u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Kroz dostupnost programa socijalnog uključivanja djeci i obiteljima u riziku od siromaštva (npr. kulturni, umjetnički, sportski, obrazovni programi i izleti), doprinit će se razvijanju i usmjeravanju interesa djece na ova područja, jačanju osobnih kompetencija i socijalnih vještina, a u cilju prevencije socijalnog isključivanja. Djeci i mladima koji izlaze iz skrbi pružat će se programi kako bi ih se osnažilo i preveniralo socijalno isključivanje. Nositelji ove mjere su MROSP, MKM i MTS.

Posebni cilj 4: Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, postavljena je **Mjera 1:** Stvaranje poticajnog okruženja za ostanak i poboljšanje životnih uvjeta mladih i obitelji. Vezano uz navedenu mjeru ističemo da se provedbom aktivnosti stvaranja poticajnog okruženja za ostanak i poboljšanje životnih uvjeta mladih i obitelji očekuju prije svega rezultati potpunog sudjelovanja u društvenom životu, povećanje i dostupnost javnih sadržaja i mogućnosti gospodarskog razvoja. Time se poboljšavaju uvjeti za ostanak stanovništva, provodi prikladno i kvalitetno stanovanje svakog člana obitelji, zadržava mlađe stanovništvo što bi ubrzalo demografsku obnovu i doprinijelo ravnomjernom razvoju područja koja su izložena ozbiljnoj depopulaciji i prema stupnju razvijenosti nisu dostigla razvoj razvijenih područja. Nositelj ove mjere je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Navedene mjere nisu isključivo usmjerene na mlade u NEET statusu, već su dio širih, horizontalnih mjera osiguravanja sustava podrške svim osobama koje su u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

1.5. MLADI U RIZIKU OD NAPUŠTANJA OBRAZOVANJA

Sukladno Operativnom programu „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.“ provedene su dvije faze Operacije „Poticanje obrazovanja za vezane obrte temeljene na sustavu naukovanja“ u okviru koje su, u periodu u periodu 2016. - 2020., dodjeljivane stipendije učenicima koji se obrazuju za deficitarna obrtnička zanimanja i potpore gospodarskim subjektima koji izvode naukovanje.

U navedenom razdoblju temeljem sredstava osiguranih iz Europskog socijalnog fonda (ESF) s minimalnim opterećenjem na državni proračun, s obzirom da je udio sredstava iz državnog

²⁶ Eurofound (2012), NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe, Publications Office of the European Union, Luxembourg, str. 54 - 57

proračuna iznosio 15%, dodijeljeno je preko 15.500 stipendija učenicima u iznosu od 218,4 mil. kuna, kao i 1.316 potpora poduzetnicima i obrtnicima za izvođenje naukovanja u ukupnom iznosu od 87,1 mil. kuna.

Dodjelom stipendija učenicima koji se obrazuju u deficitarnim obrtničkim zanimanjima pridonosi se rješavanju problema premalog interesa za deficitarna zanimanja te usklađivanju s potrebama tržišta rada. Primjerice, za školsku godinu (2020./2021.) dodijeljena je 4.561 stipendija (gotovo 400 stipendija više u odnosu na godinu prije) u ukupnom iznosu od 82.098.000,00 kuna. U periodu 2016.-2018. godina stipendija je iznosila 9.000,00 kuna godišnje, a u periodu 2019.-2020. godina povećana je na 18.000,00 kuna godišnje.

Također, u navedenom periodu značajno su povećana raspoloživa sredstava za poticanje obrtnika i pravnih osoba na izvođenje naukovanja (70 milijuna kuna za 2019. i 2020. godinu vs. 18,1 milijun kuna za trogodišnje razdoblje 2016.-2018. godina). Tako je kroz projekt „Naukovanje za obrtnička zanimanja“ temeljem kojeg se dodjeljuju bespovratne potpore gospodarskim subjektima koji izvode naukovanje, za školsku godinu 2020./2021. dodijeljeno 41.176.702,04 kn kuna za 571 potporu.

Poticanjem gospodarskih subjekata na provedbu naukovanja izravno se doprinosi stjecanju vještina za samostalan rad u zanimanju te razvoju socijalnih i poduzetničkih kompetencija učenika. Potpora gospodarskim subjektima dodjeljuje se u minimalnom iznosu od 15.000,00 do maksimalno 500.000,00 kuna. Temeljem potpore sufinancira se 80% troškova potrebnih za isplatu naknade učenicima za naukovanje, trošak rada mentora koji poučavaju učenike i nabava opreme potrebne za izvođenje naukovanja.

Učenje na radnom mjestu odnosno naukovanje omogućuje lakše usvajanje znanja i vještina u strukovnom obrazovanju te rezultira boljom zapošljivošću mladih, a obzirom programi za stjecanje zanimanja iz područja vezanih obrta osiguravaju visoku zastupljenost praktične nastave u praktikumu škole i u gospodarstvu, istima se stvaraju preduvjeti za stjecanje vještina potrebnih za samostalan rad u zanimanju te usvajanje poduzetničkih vještina neposredno u gospodarstvu.

1.1.2020. godine na snagu je stupio **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrtu** („Narodne novine“, br. 127/19) koji je imao za cilj otkloniti ograničenja daljnjem razvoju sustava obrazovanja za vezane obrte, a najvažnije promjene su:

- provedba pomoćničkog ispita, koji je ovim Zakonom preimenovan u naučnički ispit, vraćena u nadležnost Hrvatske obrtničke komore kako je bilo do 2013. godine, kada je nadležnost dana Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih,
- uspostavljen koncept naučničkog ispita na način da je isti sastavni dio završnog rada te se sastoji od projektnog zadatka kojim se provjeravaju praktična i teorijska strukovna znanja kao i vještine potrebne za obavljanje poslova određenog obrta pred stručnim povjerenstvom. Kao dokaz o uspješno položenom pomoćničkom/naučničkom ispitu te stečenim ključnim i stručnim kompetencijama i stečenom radnom iskustvu izdavat će se dodatak svjedodžbi o naukovanju,
- definirano osiguranje kvalitete provedbe naučničkih ispita te vanjsko vrednovanje ovoga procesa od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja,
- osiguranje kvalitete provedbe naukovanja formiranjem neovisnog tijela sastavljenog od ključnih dionika (ministarstva nadležnog za obrt, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske gospodarske komore i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih) koje ima zadaću stručnog nadzora kvalitete provedbe naukovanja kod obrtnika i pravnih osoba kako bi se prevenirali problemi u provedbi naukovanja te savjetodavnu ulogu u smislu pružanja pomoći obrtnicima i pravnim osobama prilikom izvedbe naukovanja,

- suglasnost ministra nadležnog za obrt na plan strukture upisa učenika u programe za stjecanje kvalifikacija za vezane obrte čime se osigurava neposredan utjecaj gospodarskog sektora na strukturu upisa,
- strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacija iz sustava vezanih obrta izrađuje ministarstvo nadležno za obrt s ciljem osiguravanja maksimalnog utjecaja gospodarstva na usklađenost kvalifikacija s potrebama gospodarstva i tržišta rada
- odgovarajuće uređenje naukovanja odraslih osoba,
- nadležnost donošenja programa za edukaciju mentora u gospodarstvu dana je ministarstvu nadležnom za obrt, a za provedbu istog je nadležne su Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska gospodarska komora,

Temeljem izmjena i dopuna Zakona o obrtu Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja 2020. godine donijelo je slijedeće podzakonske akte: Pravilnik o postupku i načinu izdavanja dozvola (licencija) za izvođenje naukovanja („Narodne novine“, br. 107/20)., Pravilnik o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovanju („Narodne novine“, br. 107/20), Pravilnik o načinu i postupku provedbe ispita („Narodne novine“, br. 107/20) kojim se dokazuje osnovno znanje o poučavanju učenika na naukovanju, Pravilnik o programu ispita kojim se dokazuje osnovno znanje o poučavanju učenika na naukovanju („Narodne novine“, br. 107/20) te Odluku o programu stjecanja osnovnog znanja o poučavanju učenika za mentore u gospodarstvu („Narodne novine“, br.107/20).

2. IMPLEMENTACIJA GARANCIJE ZA MLADE U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1. STRATEŠKA PODLOGA ZA PROVEDBU MJERA I DUGOROČNI CILJEVI

Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine²⁷ te njegov prvi provedbeni program **Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2024. godine**²⁸ doprinijet će uspostaviti usklađenog i perspektivnog tržišta rada te sigurnog i zdravog mjesta rada. Cilj je povećati stopu zaposlenosti, podići kvalitetu radnih mjesta i osigurati učinkovitu zaštitu i sigurnost radnika na mjestima rada.

Podizanjem kvalitete radnih mjesta osigurava se zadovoljstvo i produktivnost radnika te čini poticajno radno okruženje. Veća stabilnost i istodobna fleksibilnost radnih mjesta osigurava ekonomski održivo tržište rada otporno na krize.

Nacionalni plan **usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine**, u okviru strateškog cilja 2. „Obrazovani i zaposleni ljudi“ i strateškog cilja 5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“. Nacionalnim planom utvrđeni su **prioriteti javne politike** na temelju kojih su definirana 4 posebna cilja: 1. Zadovoljni radnici, 2. Sigurno i zdravo mjesto rada, 3. Prilagodljiva i zapošljiva radna snaga te 4. Povećanje aktivnosti radno sposobnog stanovništva.

U okviru navedenih dokumenata **u području rada** provodit će se reforme i mjere za postizanje veće stabilnosti radnih mjesta, bolju ravnotežu između poslovnog i privatnog života te unapređenje radnih uvjeta platformskih radnika.

U području zapošljavanja, između ostaloga, provodit će se mjere koje će osigurati:

- Kvalitetno prikupljanje, praćenje i razmjenu podataka o kretanjima na tržištu rada kroz integrirani informacijski sustav;
- Standardizaciju i regulaciju zanimanja kao mehanizam usklađivanja ponude i potražnje na tržištu rada i podlogu za razvoj sustava priznavanja prethodnog učenja;
- Relevantne kompetencije radne snage kao odgovor na digitalne i zelene tranzicije;
- Radnu snagu u zanimanjima koja nedostaju na tržištu rada kroz procese cjeloživotnog učenja, promocije te razvoja preporuka za upisnu politiku;
- Unapređenje sustava cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere;
- Uključivanje neaktivnih radno sposobnih osoba na tržište rada (outreach);
- Bolje ciljanje i praćenje mjera aktivne politike zapošljavanja;
- Osiguranje individualizirane podrške nezaposlenim osobama za uključivanje na tržište rada, posebice ranjivim skupinama;
- Kontinuiranu provedbu Garancije za mlade.

U odnosu na unaprjeđenje sustava cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere u Republici Hrvatskoj, predviđena je provedba projekta koji će biti financiran u okviru ESF+ programa. U razdoblju od kraja 2022. godine pa do 2024. godine provedbom spomenutog projekta

²⁷

<https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/26.11.Prijedlog%20Nacionalnog%20plana.pdf>

²⁸

<https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/26.11.Prijedlog%20Akcijskog%20plana.pdf>

planiraju se razviti modeli rada i usluge profesionalnog usmjeravanja za učenike i studente, mlade nezaposlene osobe kao i mlade zaposlene osobe koje žele mijenjati karijeru, te NEET skupine. Svrha nacionalnog modela je osigurati integrirani i jednaki pristup uslugama za sve ciljne skupine, kao i pružiti ujednačenu kvalitetu usluge.

Svi navedeni strateški i pripadajući provedbeni dokumenti specificiraju mjere s mjerljivim ishodima i ishodima provedbe, početnim i ciljanim vrijednostima te iznosima za provedbu, uz pripadajuću poziciju financiranja mjere u okviru Državnog proračuna Republike Hrvatske. Ujedno, svaki od navedenih dokumenata opisuje način praćenja provedbe mjera i način izvještavanja o njihovoj provedbi.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) 2021. - 2026.²⁹

Provedbom **Komponente 3.: Obrazovanje, znanost i istraživanje** utjecat će se, između ostaloga, na povećanje dostupnosti, kvalitete i relevantnosti visokog obrazovanja te na povećanje kvalitete i relevantnosti strukovnih i studijskih obrazovnih programa te programa obrazovanja odraslih. Jačat će se povezanost strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih s tržištem rada kroz daljnju modernizaciju sustava i razvoj novih kurikulumskih dokumenata s naglaskom na zelenu i digitalnu tranziciju. Reformskim procesima stvarat će se preduvjeti za dostupno obrazovanje odraslih i povećanje obuhvata odraslih uključenih u cjeloživotno učenje kako bi u potpunosti ostvarili svoj potencijal, aktivno sudjelovali u društvu i preuzeli svoje društvene i građanske odgovornosti. Osim toga, podizanjem razine ključnih kompetencija i novih znanja i vještina te priznavanjem neformalno i informalno stečenih znanja i vještina građanima će se omogućiti pristup tržištu rada te napredak na njemu, kao i uključivanje u daljnje obrazovanje.

Provedbom **Komponente 4.: Tržište rada i socijalna zaštita**, utjecat će se na unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada te razvoj i provedbu novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada. Također, jačat će se sustav uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unaprjeđenje poslovnih procesa HZZ-a te uspostaviti sustav vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba. Posebno je važno naglasiti da su u provedbi ove komponente NPOO-a mladi u NEET statusu istaknuti kao važna ciljna skupina.

U okviru NPOO-a, **HZZ** planira i unapređenje rada CISOK centara (Centara za informiranje i savjetovanje o karijeri) te osiguranje dostupnosti usluga svim građanima, kao i širenje i reorganizaciju postojeće mreže CISOK centara s naglaskom na njihovu ulogu u privlačenju NEET osoba. U cilju dostupnosti usluga CISOK centara NEET osobama, do 2025. godine, CISOK mreža će se proširiti na one županije u kojima trenutno ne postoji. Dodatno će se razviti individualizirane usluge prilagođene potrebama svih korisnika. Naglasak u radu će biti na preventivnom i proaktivnom pristupu u radu s korisnicima, posebice mladima i neaktivnim NEET osobama te im pružiti podršku prilikom razvoja odgovarajućih vještina koje će im omogućiti prilagodbu na promjenjive zahtjeve radnog mjesta koje donosi tranzicija na digitalizirano i zeleno gospodarstvo.

Nadalje, **MROSP** je nadležno tijelo za programiranje sredstava Europskog socijalnog fonda (ESF+). U okviru prijedloga Programa „*Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.*“ predviđen je zaseban Prioritet 5. *Zapošljavanje mladih*, unutar kojeg se i dalje planiraju ulaganja usmjerena na mlade

29

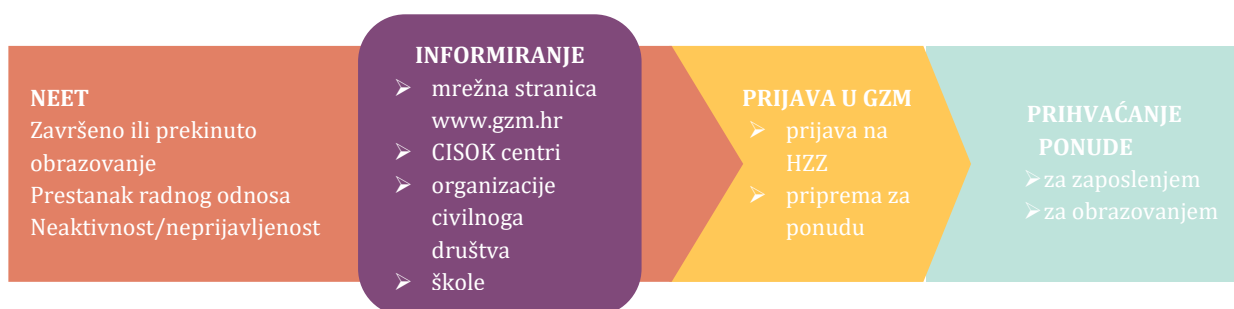
<https://planoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Plan%20oporavka%20i%20otpornosti%2C%20srpanj%202021..pdf?vel=13435491>

osobe s ciljem unaprjeđenja njihovog položaja na tržištu rada. U listopadu 2022. godine usvojen je Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. koji će se financirati kroz Europski socijalni fond plus (ESF+), a u sklopu kojeg je planiran nastavak financiranja operacija koje su usmjerene na unaprjeđenje statusa mladih osoba, a posebice njihove pozicije na tržištu rada. Stoga će se tijekom 2023. godine pristupiti dopuni predloženih poziva/mjera/aktivnosti te njihovom daljnjem razvoju i/ili unapređenju u suradnji sa sektorski nadležnim tijelima.

U okviru Akcijskog plana za provedbu Stupa socijalnih prava, Republika Hrvatska je definirala svoje nacionalne ciljeve za provedbu ESSP-a i to:

- **povećati stopu zaposlenosti** sa 66,9% (2020) na 75%, u 2030., a sukladno Nacionalnoj razvojnoj strategiji),
- kao pod-cilj u okviru cilja za povećanje stope zaposlenosti, definirali smo **smanjenje stope mladih osoba u NEET statusu u dobi od 15-29** godina sa 12.6% (2019.) na 12% 2027. godini, a 9% u 2030. godini, što je sukladno Akcijskom planu za provedbu Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje
- **povećati stopu sudjelovanja odraslih u obrazovanju** u proteklih 12 mjeseci sa 31,8% (2016.) na 55% u 2030.

2.2. SHEMATSKI PRIKAZ USPOSTAVE SUSTAVA GZM

I. MAPIRANJE

- Longitudinalna analiza mladih u NEET statusu (MROSP – UTRZ)
- Mapiranje usluga koje mladima pružaju organizacije civilnoga društva na lokalnoj razini

II. INFORMIRANJE

- Nacionalna kampanja Garancije za mlade (MROSP - UTRZ)
- Pronađi me! – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu
- Razvoj i uspostava CISOK-a (HZZ)

III. PRIPREMA

- Pružanje podrške i aktivacija mladih stjecanjem vještina osobnog i profesionalnog razvoja (HZZ)
- SMARTLY projekt (Erasmus+ projekt)
- Priznavanje neformalno i informalno stečenih ishoda učenja
- Stjecanje kompetencija za zelene i digitalne poslove – vaučeri

IV. PONUDA

- Podrška zapošljavanju i zapošljavanju pripravnika (HZZ)
- Podrška samozapošljavanju – MAPZ (HZZ)
- Stjecanje znanja i vještina za potrebe tržišta rada – mjere obrazovanja (HZZ)
- Porezne olakšice
- Fiskalne olakšice

I. Mapiranje

Tijekom prethodnih razdoblja provede GZM uspostavljene su brojne razmjene podataka između ključnih dionika koje omogućuju praćenje kretanja mladih kroz obrazovni sustav i na tržištu rada. Pored sustava mapiranja NEET osoba razvijenog 2018. godine, unapređenjem provedbe HKO-a 2019. i 2020. MROSP je razvio **Portal tržišta rada**. Radi se o prvom takvom servisu dostupnom na Centru dijeljenih usluga (CDU - *big data* i napredna vizualizacija). Ujedno, prvi je takav servis koji je dobio odobrenje da koristi OIB, a dohvat podataka je automatiziran putem GSB sustava za elektroničku razmjenu podataka te se prvi puta kombiniraju i podaci više institucija. Korištenje Portala tržišta rada izvedeno tako da ne traži zasebnu IT podršku, a ima izuzetno visok stupanj korisničke interoperabilnosti. Trenutno sadrži preko 250 vizualizacijskih segmenata i radi s gotovo 300 milijuna zapisa. Na taj se način osigurava precizno izvješćavanje o kretanju na tržištu rada.

Stoga MROSP, kao koordinator provedbe GZM, u ovom trenutku može jasno planirati i provoditi niz aktivnosti usmjerenih na mapiranje, s ciljem boljeg razumijevanja ciljne skupine mladih te njima dostupnih usluga. U 2022. i 2023. godini provodit će se 2 aktivnosti s ciljem mapiranja mladih i dostupnih usluga.

I. a Longitudinalna analiza mladih u NEET statusu					
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu	
MROSP – Uprava za tržište rada i zapošljavanje	nacionalno	2021. – 2022.	UKUPNO: 95.500,00 kuna	A854015 - Povezivanje obrazovanja i potreba na tržištu rada	
			2022. – 2023.: 19.100,00 kuna (2.535,01 EUR)		
Provodi se kao redovna aktivnost MROSP-a					
Ključni ciljevi			Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Utvrđiti položaj mladih na tržištu rada u 2020. i 2021. godini, s posebnim naglaskom na vrijeme provedeno u NEET statusu i brzinu zapošljavanja nakon izlaska iz obrazovanja, s ciljem razvoja daljnjih socijalnih politika za mlade.			Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Analiza će biti dostupna na zahtjev pri MROSP-u, Upravi za tržište rada i zapošljavanje

Provedbom ove aktivnosti izradit će se deskriptivna analiza položaja mladih osoba (15-29) na tržištu rada u Republici Hrvatskoj u 2020. i 2021. godini (koristeći administrativne podatke te podatke ankete o radnoj snazi). Također, izvršit će se longitudinalno praćenje i analiza kretanja osoba u NEET statusu (15-29) kroz 4 razmjene podataka, s ciljem detekcije dugotrajno nezaposlenih mladih osoba, tj. onih koji se nakon 6 i više mjeseci po izlasku iz obrazovanja nalaze u NEET statusu neaktivnosti (nisu prijavljeni u HZZ), za generaciju koja je bila u obrazovanju 2020./2021. Analiza se vrši koristeći razmjenu podataka sustava za mapiranje NEET osoba. Budući da MROSP ne raspolaže vlastitim stručnjacima za analizu podataka, podugovoren je vanjski izvršitelj te se iskazani troškovi u cijelosti odnose na ugovorenu uslugu analize podataka i izrade izvještaja. Konačni Izvještaj će biti izrađen u prosincu 2022. godine.

I. b Izrada popisa usluga koje mladima pružaju organizacije civilnoga društva na lokalnoj razini				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MROSP, u suradnji s UZUVRH i SDUDM	nacionalno	2023.	UKUPNO: Nije primjenjivo 2022. – 2023.: Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Provodi se kao redovna aktivnost MROSP-a				
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Olakšati mladima pristup informacijama o dostupnim programima za podršku zaposlenju ili obrazovanju na regionalnoj i lokalnoj razini.		Institucije i organizacije koje provode programe za aktivaciju mladih na lokalnoj razini. Krajnji korisnici: mladi u NEET statusu	Nije primjenjivo	Mrežna stranica www.gzm.hr

MROSP će za potrebe objave na mrežnoj stranici www.gzm.hr izraditi **popis programa i projekata za aktivaciju nezaposlenih i neaktivnih mladih osoba na razini županija, koje provode organizacija civilnoga društva**. Popis će biti strukturiran prema županiji u kojoj se provodi pojedini program/projekt, kako bi se mladima olakšao pristup informacijama i uključivanje u aktivnosti. Popis će činiti udruge za koje UZUVRH, SDUDM te MDOMSP imaju informaciju da u određenom razdoblju provode projekte i nude usluge koje su usmjerene na mlade, posebno na mlade u NEET statusu.

II. Informiranje

Da bi približili mladima dostupne mjere i privukli ih u aktivnosti/mjere planirane u okviru provedbe Garancije za mlade, potrebno je uspostaviti komunikacijske kanale prema mladima te nastaviti kontinuirano informiranje. Radi uspostave prepoznatljive vizualne komunikacije i komunikacijskih kanala, MROSP je 2020. započeo provedbu projekta planiranog u prethodnom PIGZM-u, a radi se o Nacionalnoj kampanji Garancije za mlade koja završava u prosincu 2022. godine. Također, u okviru provedbe PIGZM-a za 2019. i 2020. godinu lansirana je provedba ESF poziva „Pronađi me“ cilj kojeg je bilo dopiranje do neaktivnih mladih koji nisu prijavljeni u evidenciju HZZ-a s ciljem njihove aktivacije. Pri tome su provedbom ugovorenih projekata testirani različiti modeli informiranja neaktivnih mladih o dostupnoj podršci i mjerama, te njihovog uključivanja u aktivnosti GZM.

Aktivnu ulogu u sustavnom dosegu prema neaktivnim mladima i ulogu informiranja na lokalnoj razini imaju CISOK centri čiji će se rad osnaživati u narednom razdoblju. Osnaživanje rada CISOK centara bilo je planirano u PIGZM-u 2019.-2020, no tek u 2022. godini provedbom NPOO-a stečeni su uvjeti za daljnja ulaganja u razvoj ovih centara. Pri tome će CISOK centri nastaviti razvijati partnerske odnose s dionicima na lokalnom tržištu rada, uključujući udruge mladih i za mlade i na taj način djelovati prema najranjivijim skupinama mladih na tržištu rada, koji su suočeni s višestrukim preprekama pri uključivanju na tržište rada (primjerice, mladi s invaliditetom te mladi koji se zbog socio-ekonomskog statusa nalaze u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti).

U 2022. i 2023. godini provodit će se 3 aktivnosti/mjere s ciljem informiranja mladih te provedbe ciljane komunikacije.

II. a Nacionalna kampanja Garancije za mlade				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MROSP – Uprava za tržište rada i zapošljavanje	nacionalno	2020. – 2022.	UKUPNO: 750.000,00 kuna - 85% ESF - 15% DP 2022. – 2023.: 580.172,44 kune (77.002,12 EUR)	A788015
OP ULJP 2014. – 2020.				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija	
- Podići razinu informiranosti mladih o Garanciji za mlade te pravima i obvezama vezanim uz pristup tržištu rada i povratku u obrazovanje, pružanjem prilagođenih usluga - Osnažiti kapacitete zaposlenika institucija na tržištu rada i drugih dionika uključenih u Savjet za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade, u svrhu provedbe Preporuke o uspostavi Garancije za mlade	Članovi Savjeta za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade, institucije na tržištu rada koje provode mjere za mlade (HZZ, MZO, MROSP). Krajnji korisnici: mladi (15-29) u NEET statusu, mladi u obrazovanju, zaposleni mladi (15-29)	Najmanje 38 djelatnika institucija na tržištu rada i članova Savjeta osposobljeno za pružanje informacija o provedbi Garancije za mlade. Razvijena i stavljena u funkciju nova mrežna stranica GZM.	www.gzm.hr	

Provedbom ovog projekta izradit će se nova mrežna stranica GZM, oblikovati komunikacijske poruke prilagođene mladima i izraditi komunikacijski priručnik za članove Savjeta za provedbu PIGZM-a te druge zaposlenike MROSP-a, HZZ-a i MZO-a koji su u bliskoj komunikaciji s mladima kao krajnjim korisnicima GZM. Provedba projekta omogućit će dostupnost novih usluga na tržištu rada prilagođenih mladima te prilagođenih osobama koje rade s mladima.

II. b Pronađi me! – provedba aktivnosti doseg a i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu				
Nositelj / suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MROSP – Uprava za programe i projekte	nacionalno	2022. – 2023.	UKUPNA VRIJEDNOST POZIVA (2021.-2023.): 50.079.835,73 kn (6.646.736,443 EUR) (od čega bespovratna sredstva iznose 50.000.000,00 kn) 2022. – 2023.: 38.974.379,51 kn (5.172.789,10 EUR)	A788015
OP ULJP 2014. – 2020.				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija	
Opći cilj poziva je omogućiti pristup neaktivnim mladim osobama tržištu rada te osnažiti mlade osobe za aktivno sudjelovanje na tržištu rada.	Ciljna skupina: Neaktivne NEET osobe u dobi od 15-29 godina Ukupno predviđeno sudjelovanje 740 pripadnika ciljne skupine	- izrađen individualni plan aktivnosti kao priprema za aktivno traženje zaposlenja ili nastavak obrazovanja - stečen bolji uvid u mogućnosti uključivanja na tržište rada i informiranost o kretanjima na tržištu rada, potrebnim znanjima i vještinama - završetak programa obrazovanja odraslih i stjecanje javne isprave	Podatci iz MIS sustava OP ULJP 2014.-2020.	

Provedbom projekta „Pronađi me“ u okviru Specifičnog cilja „Provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih NEET osoba (15-29 godina)“ provode se sljedeće aktivnosti:

1. Aktivnosti dosega i aktivacije, kao što su izrada individualnog plana aktivnosti, provedba ciljanih programa za razvoj i unaprjeđenje mekih i/ili transverzalnih (prenosivih) vještina, provedba ciljanih programa u svrhu aktivacije i privlačenja osoba u aktivnost i aktivno traženje posla, osnivanje i rad mobilnih timova;
2. Aktivnosti podrške - pružanje usluga mentorstva ili savjetovanja, ovisno o potrebi pripadnika ciljne skupine; s ciljem svladavanja prepreka za aktivno uključivanje u svijet rada i/ili nastavak obrazovanja.
3. Aktivnosti obrazovanja pripadnika ciljne skupine te informiranja o stanju na tržištu rada.

Poziv je u provedbi od 2021. godine, a iskazana sredstva odnose se samo na planirane isplate u 2022. i 2023. godini.

II. c Razvoj i uspostava CISOK-a				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	Nacionalno / lokalno	2022. – 2023.	UKUPNO: 19.500.000,00 kn (2.588.094,76 EUR) 2022. – 2023.: Nije primjenjivo	T 813039
NPOO 2021.-2026.				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Širenje i reorganizacija postojeće mreže CISOK centara s naglaskom na njihovu ulogu u privlačenju NEET osoba 1. Utvrđivanje standarda kvalitete opreme, kadrovskih i prostornih uvjeta za rad CISOK-a 2. Uspostava novih i razvoj postojećih CISOK centara 3. Jačanja kapaciteta i unaprjeđenje usluga CISOK-a 4. Provedba promidžbe i vidljivosti CISOK centara 5. Pružanje unaprijeđenih usluga korisnicima CISOK centara	• CISOK centri i djelatnici CISOK centara KRAJNJI KORISNICI USLUGA: • Mlade nezaposlene osobe u dobi od 15-29 godina koje nisu u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, koje nisu zaposlene, nisu uključene u obrazovanje niti se nalaze u bilo kojoj vrsti obrazovanja, tzv. osobe u NEET statusu (neaktivni) te mlade i nezaposlene osobe u dobi od 15-29 godina koje jesu u evidenciji HZZ-a („aktivni“ NEET status) • Učenici osnovnih i srednjih škola te studenti u svrhu donošenja odluke o nastavku obrazovanja i/ili zapošljavanju • Osobe prijavljene u evidenciju HZZ-a, kao i svi drugi netradicionalni korisnici kojima su potrebne usluge cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere		Povećana dostupnost i kvaliteta usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere svim korisnicima, a posebice osobama u NEET statusu; - broj otvornih centara u 2 godine, broj zaposlenih/preraspoređenih djelatnika u centrima -broj korisnika -broj web usluga/posjeta -broj korištenja dostupnih alata -broj neposrednih usluga (face to face)	Podaci iz CISOK aplikacije, web-a, izvješća

Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri (CISOK centri) pružaju usluge cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja u suradnji s partnerima, omogućujući dostupnost i prepoznatljivost usluga svim građanima s ciljem razvoja njihovih potencijala, unaprjeđenja vještina upravljanja karijerom i potičući aktivno sudjelovanje na tržištu rada. CISOK centri aktivno doprinose razvoju zajednice i gospodarstva na lokalnoj i nacionalnoj razini te su središnja mjesta za pružanje

pristupačne, otvorene i prepoznatljive usluge prilagođene potrebama korisnika. Stoga je ovaj projekt prepoznat kao ključno ulaganje u okviru Nacionalni plan oporavka i otpornosti³⁰.

CISOK centri (u mjestima u kojima su osnovani) prepoznati su kao središnja mjesta za dohvat i aktivaciju NEET skupine. Stoga će aktivnosti projekta biti usmjerene na četiri ključna aspekta. Prvi i drugi obuhvaćaju razvoj standarda kvalitete opreme, kadrovskih i prostornih uvjeta, čime će se omogućiti pristup uslugama profesionalnog usmjeravanja većem broju građana otvaranjem novih Centara za informiranje i savjetovanje o karijeri. Druga aktivnost projekta podrazumijeva unapređenje kvalitete usluga CISOK centara te jačanje kapaciteta i prostornih uvjeta CISOK centara. Razvit će se individualizirane usluge prilagođene potrebama svih korisnika, posebice mladim i neaktivnim NEET osobama, razvoj nove CISOK aplikacije i web usluga, uspostava *e-learning* platforme za korisnike, nadogradnja e-alata „Moj izbor“ v.5, razvoj alata za samoprocjenu usmjerenog na NEET osobe te jačanje kapaciteta savjetnika u pružanju svih vrsta usluga.; promidžba CISOK centara posebice, provoditi stratešku komunikaciju i jačati mjere dohвата prema NEET skupini korištenjem modernih komunikacijskih kanala. Uspostavom novih i razvojem postojećih CISOK centara, širem krugu korisnika bit će dostupno informiranje i savjetovanje o obrazovnim mogućnostima i mogućnostima zapošljavanja te brojne aktivnosti namijenjene jačanju vještina upravljanja karijerom te drugih osobnih i profesionalnih kompetencija. Zapošljavanje i edukacije novih savjetnika pridonijet će kvalitetnijem pružanju usluga prema procijenjenim potrebama korisnika.

III. Priprema

Aktivnosti pripreme za izravnu ponudu mjere GZM obuhvaćaju sve usluge pružene mladoj osobi u statusu NEET radi osnaživanja njenih znanja i vještina i/ili psiho-socijalnog osnaživanja prije uključivanja u izravnu provedbu mjere GZM, uključujući kratkotrajne programe obrazovanja, posebno za zelene/digitalne vještine.

➤ **Profiliranje i savjetovanje**

Od 2018. godine u sve urede i službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje uvedeno je statistički potpomognuto profiliranje (StAP), koje se zasniva na alatu koji predviđa vjerojatnost zapošljavanja unutar 12 mjeseci za novo-prijavljene nezaposlene osobe i na segmentaciji novo-prijavljenih nezaposlenih osoba u grupe rizika na temelju predviđene vjerojatnosti zapošljavanja. Statistički model pomaže savjetniku u usmjeravanju usluga i intervencija s obzirom na potrebe nezaposlenih osoba što je ranije moguće tijekom nezaposlenosti.

Dodatno, uz vjerojatnost zapošljavanja unutar 12 mjeseci, razvijen je dodatni model za mlade osobe odnosno vjerojatnost zapošljavanja u roku od 4 mjeseca, sukladno GZM Preporuci. Model za mlade statistički nema istu preciznost kao standardni model te služi kao okvir procjene i daljnjih postupaka savjetnika.

Savjetnici prilikom izrade radnog profila koriste dva modela profiliranja - statistički model te standardni model, odnosno zapažanja savjetnika i informacije prikupljene tijekom intervjua. Važno je imati uvid savjetnika, jer statistički model ne sadrži podatke o motivaciji, zdravlju, socijalnim

³⁰ <https://planoporavka.gov.hr/>

uvjetima itd. Podaci statističkog i standardnog modela profiliranja objedinjeni su u jednoj segmentaciji koja je temelj za kvalitetno posredovanje za nezaposlene mlade osobe.

Kako bi se usluge HZZ-a dodatno poboljšale i konkretizirale, kroz NPOO u planu je unapređenje **statističkog profiliranja** koji će uključivati motivaciju korisnika i novčane primitke te uključivanje drugih varijabli za koje se utvrdi da imaju utjecaj na zapošljivost korisnika.

➤ Procjena i unapređenje zelenih i digitalnih vještina

Temeljem NPOO projekta **Uspostava i provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba** HZZ u suradnji s MROSP-om uvodi vaučere kao inovativni način dodjele financijskih sredstava za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba te je izrađena aplikacija za dodjelu vaučera³¹ u području zelenih i digitalnih kompetencija. Trošak provedbe ove mjere iznosi ukupno 300 milijuna kuna za 30.000 korisnika u razdoblju od 2. kvartala 2022. do 2. kvartala 2026. godine. Najmanje 12.000 korisnika ovih vaučera moraju bit ranjive skupine na tržištu rada, uključujući neaktivne osobe, mlade u NEET statusu te dugotrajno nezaposlene osobe, gdje je moguće da jedna osoba spada u više navedenih kategorija „ranjivosti“.

Za potrebe utvrđivanja zelenih i digitalnih vještina MROSP je 2022. godine započeo s provedbom projekta **Mapiranje vještina potrebnih na tržištu rada s naglaskom na digitalnu i zelenu tranziciju te povezivanje sa sustavom Cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere**. Zelene i digitalne vještine povezane su s postojećim standardima zanimanja, upisanima u Registar HKO-a. Ovim se projektom, između ostalog, izradio **Katalog zelenih i digitalnih vještina** a dodatno će se unaprijediti **alat za (samo)procjenu vještina s ciljem daljnjeg profesionalnog razvoja i pružanja podrške u korištenju sustava vaučera za stjecanje digitalnih i zelenih kompetencija**. Projekt će se provoditi do 2024. godine, a planiran je za financiranje sredstvima ESF+ ukupne vrijednosti 5,5 milijuna kuna.

➤ Karijerno savjetovanje studenata na visokim učilištima

Jedna od planiranih mjera Strategije cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja je pružanje usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja na visokim učilištima. Da bi odabrali obrazovni put koji najbolje odgovara njihovim interesima i sklonostima, uspješno se pozicionirali na tržištu rada ili promijenili svoj profesionalni put i kvalitetno upravljali karijerom, mladim osobama je potreban kvalitetan institucionalni sustav potpore.

Do lipnja 2022. godine na visokim učilištima u Hrvatskoj djeluje već 61 aktivni centar ili ured za karijerno savjetovanje studenata³² koji im pruža usluge profesionalnog usmjeravanja, sustavnu podršku u pogledu jačanja kompetencija za upravljanje karijerom te uspješnu tranziciju na tržište rada i zadržavanje zapošljivosti.

³¹ <https://vauceri.hzz.hr/vauceri-besplatno-stjecanje-vjestina/>

³² <https://www.azvo.hr/hr/visoko-obrazovanje/visoka-ucilista/karijerni-centri>

III. a Pružanje podrške i aktivacija mladih stjecanjem vještina osobnog i profesionalnog razvoja

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	UKUPNO: 1.330.000,00 kn (176.521,34 EUR) 2022: 332.500,00 kn (44.130,33 EUR) 2023: 997.500,00 kn (132.391,00 EUR)	A 689013 A 689023
Redovna sredstva Državnog proračuna				
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Pružanje podrške i aktivacije mladih osoba u NEET statusu s posebnim naglaskom na dugotrajno nezaposlene mlade osobe, te one mlade osobe kojima prijeti ulazak u dugotrajnu nezaposlenost. Cilj je osvijestiti vlastite mogućnosti, detektirati prepreke za zapošljavanje te definirati što realniju sliku o sebi i vlastitim mogućnostima zapošljavanja te načinima kako prevladati ograničenja za ulazak na tržište rada		Mlade nezaposlene osobe u dobi 15-29 godina, prijavljeni u evidenciju HZZ-a Ukupno: 2000 mladih	2.000 mladih koji su primili usluge	Baza HZZ-a

Preporuka Vijeća EU iz veljače 2016. o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada donesena je s ciljem povećanja stope prijelaza iz dugotrajne nezaposlenosti u zaposlenost kroz bolji obuhvat dugotrajno nezaposlenih u smislu njihove registracije i pružanja aktivne podrške, bolju koordinaciju različitih dionika te jačanjem učinkovitosti intervencija namijenjenih dugotrajno nezaposlenima osobama i onima kojima prijeti ulazak u dugotrajnu nezaposlenost. Cilj je osposobiti nezaposlene osobe za stjecanje praktičnih znanja i vještina potrebnih za njihovo aktivno uključivanje na tržište rada. Podrška i aktivacija usmjereni su prema osobi kako bi prihvatila što realniju sliku o sebi i svojim mogućnostima zapošljavanja, te definiranju novih ciljeva zapošljavanja.

III. b SMARTLY projekt

Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
Nositelj: JOBSPLUS Malta Suradnik: HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	UKUPNO: 360.513,60 KN (47.848,38 EUR) 2022.-2023.: Nije primjenjivo	T 813015
ERASMUS+				
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
•analizirati potrebe za zelenim i digitalnim vještinama, •razviti napredni alat za profiliranje, •razviti trening-materijale za edukaciju ciljnih skupina u području zelene i digitalne ekonomije, •testirati alate za profiliranje na adekvatnoj populaciji u Hrvatskoj, Malti i Cipru.		NEET osobe – 100 osoba	100 mladih osoba profilirano i dane su preporuke za daljnje edukacije u području digitalnih i zelenih vještina	Testiranje u Hrvatskoj je predviđeno u prvom kvartalu 2023.

Smartly projekt Erasmus+, čiji je nositelj Jobsplus Malta, traje 26 mjeseci odnosno od 1. 11. 2021. do 1. 1. 2024. Uz Maltu, u projektu sudjeluje još 6 partnera, a jedan od njih je i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Ciljna skupina projekta su pripadnici NEET-skupine, a cilj projekta je razvoj

naprednog alata za profiliranje i razvoj trening materijala za edukaciju ciljnih skupina u području zelenih i digitalnih vještina. Testiranje alata za profiliranje u Hrvatskoj je predviđeno u prvom kvartalu 2023. godine.

III. c Priznavanje neformalno i informalno stečenih ishoda učenja				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MZO	nacionalno	2023.	UKUPNO: Nije primjenjivo 2022.-2023.: Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
NPOO 2021 – 2026.				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	
Cilj je vrednovanje neformalno i informalno stečenih znanja i vještina odraslih putem programa vrednovanja te stjecanje javne isprave, odnosno kvalifikacije.	Broj mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina koje su pristupile vrednovanju neformalno i informalno stečenih znanja i vještina 2023: 30 mladih osoba	Broj programa vrednovanja odobrenih ustanovama za obrazovanje odraslih. 2023.: 10 programa Stečena kvalifikacija koja povećava konkurentnost na tržištu rada i omogućava nastavak obrazovanja.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja – evidencije o odobrenim programima vrednovanja i polaznicima koji su pristupili vrednovanju neformalno i informalno stečenih znanja i vještina.	

Zakon o obrazovanju odraslih koji je donesen krajem 2021. godine, propisuje da se odraslim osobama znanja i vještine stečene neformalnim i informalnim učenjem mogu vrednovati kroz programe vrednovanja. MZO-u će potporu u izgradnji kvalitetnog sustava vrednovanja prethodnoga učenje pružiti Glavna uprava Europske komisije za potporu strukturnim reformama u okviru Instrumenta tehničke pomoći. Zajedno s OECD-om, u rujnu 2022. godine započeo je projekt „Establishing validation system of prior non-formal and informal learning in Croatia“ u cilju izrade Prijedloga nacrtu Pravilnika o vrednovanju neformalno i informalno stečenih ishoda učenja čija se izrada planira u III. kvartalu 2023. godine.

Na taj će se način omogućiti svakom pojedincu da u kraćem vremenu stekne kvalifikaciju, odnosno javnu ispravu te postane konkurentniji na tržištu rada. Izdavanje rješenja za provedbu programa vrednovanja financira se u sklopu redovitih aktivnosti MZO-a iz Državnog proračuna, a planirano je da se u okviru novog ESF+ Operativnog programa ustanovama financira izrada programa, a polaznicima postupak vrednovanja. Nakon što bude uspostavljen, sustav će se provoditi trajno.

III. d Stjecanje kompetencija za zelene i digitalne poslove – vaučeri				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	Ukupno: 1.512.600,00 kn (200.756,52 EUR) 2022: 504.200,00 kn (66.918,84 EUR) 2023: 1.008.400,00 kn (133.837,68 EUR)	T 813039
NPOO 2021.-2026.				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Omogućiti zaposlenim, nezaposlenim i neaktivnim osobama stjecanje vještina za zelene i digitalne poslove putem financijskog instrumenta – vaučera, a sve u cilju jačanja konkurentnosti na tržištu rada.	Mlade osobe u NEET statusu osposobiti za nove vještine za zelene i digitalne poslove		300 mladih osoba steklo nove vještine za digitalne i zelene poslove 2022: 100 osoba 2023: 200 osoba	Baza HZZ-a

Sustav vaučera za stjecanje kompetencija za zelene i digitalne poslove novi je način pružanja financijske podrške obrazovanju, a sve u cilju stjecanja vještina potrebnih na tržištu rada. Fokus je stavljen na jačanje konkurentnosti osoba u sferi digitalnih vještina, a posebno zelenih vještina na kojima se temelje poslovi sadašnjosti i budućnosti. Cilj je omogućiti razvoj vještina koja prate tehnološke, društvene i ekonomske promjene, a koje će biti osnova za dugoročnu konkurentnost hrvatskoga gospodarstva.

IV. Ponuda

Posljednja faza podrazumijeva prihvaćanje ponude za kvalitetno radno mjesto, nastavak obrazovanja, učenja temeljenog na radu ili pripravništvo te kao takva predstavlja izlazak korisnika iz GZM, a početna točka za davanje ponude u okviru GZM mladoj osobi je njezina registracija pri HZZ-u.

Jedan od ključnih elemenata podizanja kvalitete ponude u području obrazovanja jest usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada, fleksibilizacija načina učenja uz uvođenje kvalitetnog praktičnog rada te osiguravanje vrednovanja neformalnog i informalnog učenja. Navedeno podrazumijeva provedbu niza reformskih procesa u sustavu obrazovanja.

S ciljem da što veći broj ljudi u što kraćem roku unaprijedi svoja znanja, vještine i kompetencije u skladu s potrebama društva i tržišta rada, MZO će izraditi Mjere za podršku ciljevima Preporuke Vijeća EU o Europskom pristupu mikrokvifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost, uzimajući pritom u obzir i potrebe i specifičnosti na razini RH.

U području strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, MZO će nastaviti **usklađivanje strukovnih kurikuluma i programa obrazovanja odraslih s potrebama tržišta rada**. Strukovni kurikulumi i programi obrazovanja odraslih kontinuirano će se usklađivati sa standardima kvalifikacija i/ili skupovima ishoda učenja iz Registra Hrvatskog kvalifikacijskog okvira³³. Strukovni kurikulumi izrađuju se u sklopu projekta Modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i

³³ <https://hko.srce.hr/registar/>

osposobljavanja. Do kraja 2022. godine predviđena je izrada 120 strukovnih kurikuluma temeljenih na standardima kvalifikacija izrađenim u istom projektu. Temeljem izrađenih standarda kvalifikacija kontinuirano se izrađuju programi obrazovanja odrasli, i to programi za stjecanje cjelovitih, djelomičnih i mikrokvalifikacija.

U području visokog obrazovanja, jačat će se **kvaliteta i relevantnost studijskih programa**. Provedbom projekata u sklopu Poziva *Provedba Hrvatskog kvalifikacijskog okvira u visokom obrazovanju* podnesen je veliki broj zahtjeva za upis standarda kvalifikacija u visokom obrazovanju. Nakon formalnog i stručnog vrednovanja Agencije za znanost i visoko obrazovanje, standardi kvalifikacija koji budu pozitivno vrednovani i javno dostupni u Registru HKO-a, poslužit će kao temelj za povećanje relevantnosti i kvalitete studijskih programa usklađenih sa standardima kvalifikacija.

Također, da bi **povećalo dostupnost i uključivost visokoga obrazovanja i preveniralo rizik od napuštanja obrazovanja pripadnika ranjivih skupina**, MZO je planiralo u akademskoj godini 2021./2022. dodijeliti 10.000 državnih stipendija na temelju socio-ekonomskog statusa studentima iz obitelji nižeg ekonomskog statusa, uključujući studente djecu hrvatskih branitelja, studente s invaliditetom, studente s djecom, studente iz alternativne skrbi i azilante, u iznosu od 1.200 kn mjesečno za razdoblje od 9 mjeseci. U akademskoj godini 2022./2023. Ministarstvo znanosti i obrazovanja dodijelit će 12.000 stipendija studentima iz obitelji nižeg ekonomskog statusa, uključujući studente djecu hrvatskih branitelja, studente s invaliditetom, studente s djecom, studente iz alternativne skrbi i azilante, u iznosu od 1.200 kn mjesečno za razdoblje od 9 mjeseci.

S ciljem snažnijeg povezivanja visokog obrazovanja s potrebama tržišta rada, razvijat će se, unaprijediti i provoditi stručne prakse u visokom obrazovanju. S obzirom na to da važan doprinos zapošljivosti diplomiranih predstavlja iskustvo stjecanja praktičnih vještina koje se stječu uz rad, do ožujka 2023. nastavlja se provedba 28 projekata usmjerenih povećanju kvalitete i zastupljenosti stručne prakse u studijskim programima koji su ugovoreni u ožujku 2020. u sklopu Poziva „Razvoj, unaprjeđenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju“. Provedbom projekata sufinanciranih iz ESF-a u ukupnom iznosu od oko 100 milijuna kuna unaprjeđuje se kvaliteta i zastupljenost stručne prakse, omogućuje stjecanje praktičnih vještina studenata učenjem uz rad, unaprjeđuje sustav mentorstva, opremanje laboratorija, vježbaonica i radionica, osnivaju se i unaprjeđuju centri za razvoj karijera na visokim učilištima itd.

U području ponuda za zaposlenjem, HZZ će i dalje će provoditi **mjere aktivne politike zapošljavanja** koje se kontinuirano usklađuju s potrebama tržišta rada, ali i sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Stoga će se u razdoblju provedbe ovog PIGZM-a velik dio mjera predviđenih za obrazovanje financirati iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost, posebno pripravnništva te vaučeri u području zelenih i digitalnih vještina istaknuti u prethodnom području (priprema). No, HZZ će provoditi i standardna obrazovanja nezaposlenih osoba prema potrebama tržišta rada te osposobljavanja na radnom mjestu kao mjere kojima se nudi obrazovanje uz praktični rad.

Kao dodatnu podršku zapošljavanju mladih, MFIN – Porezna uprava nastaviti će provoditi **fiskalne olakšice za zapošljavanje osoba mlađih od 30 godina na neodređeno** vrijeme s ciljem povećanja broja mladih u sigurnim oblicima zaposlenja. Ujedno, kako bi se mladima olakšalo osamostaljivanje i povećali prihodi od rada, provoditi će se i **porezne olakšice za mlade od 30 godina**, u dvije kategorije – mlađi od 25 te mladi od 25 do 30 godina.

Niže opisane izravne ponude su samo ponude koje su u trenutku izrade Plana implementacije bile usvojene za provedbu i/ili financiranje kroz relevantne strateške dokumente. Međutim, u trenutku pripreme ovog Plana implementacije još uvijek su u tijeku bili pregovori Republike Hrvatske i Europske komisije o ciljevima i prioritetima za financiranje iz strukturnih fonda EU za razdoblje 2021. do 2027. Stoga će se mjere dodatno raspisati po odobrenju relevantnih operativnih programa.

IV. a Podrška zapošljavanju i zapošljavanju pripravnika				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno/nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	Potpore UKUPNO 2022.-2023. 246.990.190,00 kn (32.781.231,67 EUR) Od čega: DP: 43.727.121,00 kn (5.803.586,30 EUR) ESF/ESF+: 124.763.623,00 kn (16.558.978,43 EUR) NPOO: 78.124.269,00 kn (10.368.872,39 EUR) 2022: 124.407.957,00 kn (16.511.773,44 EUR) DP: 26.483.993,00 kn (3.515.029,93 EUR) ESF/ESF+: 70.554.835,00 kn (9.364.235,85 EUR) NPOO: 27.263.574,00 kn (3.618.498,11 EUR) 2023: 122.582.233,00 kn (16.269.458,23 EUR) DP: 17.243.128,00 kn (2.288.556,37 EUR) ESF/ESF+: 54.208.788,00 kn (7.194.742,58 EUR) NPOO: 50.860.695,00 kn (6.750.374,28 EUR)	A 689023 T 689035 T 689039 T 813039
			NPOO 2021.-2026. ESF, ESF+	
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija
Pružanje podrške zapošljavanju mladih i zapošljavanju mladih osoba radi sjecanja prvog radnog iskustva putem: - Potpora za zapošljavanje - Potpora za pripravništvo – realni sektor - Potpora za pripravništvo – javni sektor	Zapošljavanje mladih osoba u dobi 15-29 kroz potpore za zapošljavanje i potpore za pripravništvo. Ukupno: 5. 979 osoba 2022.: 2.667 2023.: 3.312		5.979 mladih osoba zaposleno u roku od 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a

Potpore za zapošljavanje su državne potpore koje se dodjeljuju s ciljem poticanja zapošljavanja nezaposlenih te su dostupne poduzetnicima koji djeluju profitno. Cilj potpora za pripravništvo je poticanje zapošljavanja nezaposlenih osobe bez staža osiguranja prijavljenih u evidenciju nezaposlenih odnosno nezaposlenih osoba bez staža osiguranja na poslovima u svojoj obrazovnoj razini koje nisu bile zaposlene s redovnom plaćom tijekom prethodnih 6 mjeseci u realnom sektoru. Također, mjeru mogu koristiti i poslodavci iz javnog sektora ukoliko se radi o nezaposlenim osobama bez staža osiguranja u obrazovnoj razini iz područja obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi i kulture.

IV.b Podrška samozapošljavanju (MAPZ)				
Nositelj/ suradnic u provedbi	Razina provedbe (lokalno/naciona lno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	Samozapošljavanje UKUPNO 2022.-2023. 178.562.911,00 kn (23.699.371,03 EUR)	A 689023 T 689035 T 689039 T 813039
			Od čega: DP: 12.320.841,00 kn (1.635.256,62 EUR) ESF/ESF+: 35.410.282,00 kn (4.699.752,07 EUR) NPOO: 30.913.634,00 kn (4.102.944,32 EUR)	
			2022: 81.846.000,00 kn (10.862.830,98 EUR) DP: 5.647.374,00 kn (749.535,34 EUR) ESF/ESF+: 62.775.880,00 kn (8.331.791,09 EUR) NPOO: 13.504.590,00 kn (1.792.367,11 EUR)	
			2023: 96.716.911,00 kn (12.836.540,05 EUR) DP: 6.673.467,00 kn (885.721,28 EUR) ESF/ESF+: 72.634.400,00 kn (9.640.241,56 EUR) NPOO: 17.409.044,00 kn (2.310.577,21 EUR)	
			NPOO 2021.-2026. ESF, ESF+	
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Plani rana evaluacija
Pružanje podrške samozapošljavanju i poduzetništvu mladih osoba putem informiranja, podrške u razvoju poslovnog plana i programa praćenja	Sufinanciranje pokretanja vlastitog posla za 2.355 mladih osoba u dobi 15 – 29 godina 2022: 1.091 2023: 1.264		2.355 mladih osoba koje su pokrenule posao u roku 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a

Potpore male vrijednosti (de minimis) u svrhu samozapošljavanja može se dodijeliti nezaposlenim osobama prijavljenim u evidenciji nezaposlenih osoba HZZ-a za pokrivanje troškova za osnivanje i započinjanje poslovanja poslovnog subjekta u sljedećim organizacijskim oblicima - obrt, trgovačko društvo, samostalna djelatnost i ustanova. Na temelju zahtjeva, koji se ocjenjuje po principu bodovanja temeljem objektivnih kriterija, potpora se isplaćuje novoregistriranom poslovnom subjektu za period od 24 mjeseca.

IV. c Stjecanje znanja i vještina za potrebe tržišta rada – mjere obrazovanja				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno / nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
HZZ	nacionalno	2022. – 2023.	OBRAZOVANJE UKUPNO: 6.030.100,00 kn (6.030.100,00 EUR) Od čega DP: 569.277,00 kn (75.556,04 EUR) ESF/ESF+: 5.460.823,59 kn (724.775,84 EUR) Obrazovanje 2022: 2.693.700,00 kn (357.515,43 EUR) DP: 228.965,00 kn (30.388,88 EUR) ESF/ESF+: 2.464.736,00 kn (327.126,68 EUR) Obrazovanje 2023: 3.336.400,00 kn (442.816,38 EUR) DP: 340.313,00 kn (45.167,30 EUR) ESF/ESF+: 2.996.087,00 kn (397.649,08 EUR) OSPOSOBLJAVANJE UKUPNO: 11.678.238,00 kn (1.549.968,54 EUR) Od čega DP: 6.204.990,00 kn (823.543,70 EUR) ESF/ESF+: 5.473.248,00 kn (726.424,85 EUR) Osposobljavanje 2022: 5.070.780,00 kn (673.008,16 EUR) DP: 2.352.842,00 kn (312.275,80 EUR) ESF/ESF+: 2.717.938,00 kn (360.732,36 EUR) Ukupno Osposobljavanje 2023: 6.607.458,00 kn (876.960,38 EUR) DP: 3.852.148,00 kn (511.267,90 EUR) ESF/ESF+: 2.755.310,00 kn (365.692,48 EUR)	A 689023 T 689035 T 689039
ESF, ESF+				
Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj sudionika		Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Pružanje podrške uključivanjem u programe obrazovanja za potrebe tržišta rada i/ili stjecanja dodatnih ili nadogradnju postojećih vještina obrazovanju putem: -Osposobljavanja na radnom mjestu, -Obrazovanja nezaposlenih	444 mladih osoba u dobi 15-29 godina uključiti u Osposobljavanje na radnom mjestu 1.193 mlade osobe uključiti u Obrazovanje za stjecanje vještina i kvalifikacija nezaposlenih: 2022: Osposobljavanje: 195 Obrazovanje: 539 2023: Osposobljavanje: 249 Obrazovanje: 654		1.637 mladih osoba u dobi od 15.29 godina uključiti u obrazovanje i/ili osposobljavanje u roku od 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a

Osposobljavanje na radnom mjestu je mjera čiji je cilj osposobiti nezaposlene osobe za stjecanje znanja i vještina na radnom mjestu potrebnih za obavljanje poslova tog istog radnog mjesta. Nakon osposobljavanja nezaposlena osoba stječe potvrdu poslodavca ili javnu ispravu o osposobljenosti. Za stjecanje potvrde poslodavca mjeru mogu koristiti nezaposlene osobe s najviše završenom srednjom školom koje nemaju radno iskustvo u poslu za koji će se osposobljavati, dok za stjecanje javne isprave o osposobljenosti mjeru koriste nezaposlene osobe bez kvalifikacija ili sa završenom osnovnom školom, koje nemaju radno iskustvo u poslu za koji će se osposobljavati. Najduže trajanje mjere je 6 mjeseci. Obrazovanje nezaposlenih je mjera unutar koje se nezaposlene osobe uključuje u programe stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja u obrazovnim ustanovama kako bi se osposobili za zanimanja koja su trenutno tražena na tržištu rada. Polazniku se isplaćuju

troškovi prijevoza te novčana pomoć u visini od 50% minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja te se također financiraju troškovi liječničkog pregleda, ako je isti uvjet za upis u obrazovni program. Najduže trajanje obrazovanja je 6 mjeseci.

IV. d Provedba fiskalnih olakšica – doprinosi za obvezna osiguranja				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno / nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MFIN-PU	nacionalno	2022. – 2023.	Trošak olakšice očituje se kao procjena manjka prihoda sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosima od: - 4.000.000.000,00 kn (562.282.613,86 EUR) za dvogodišnje razdoblje - zapošljavanje na neodređeno - 360.000.000,00 kn (47.254.575,90 EUR) za dvogodišnje razdoblje - olakšica za prvo zaposlenje	
			DP	
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Olakšati prvo zapošljavanje i potaknuti zapošljavanje mladih na neodređeno vrijeme		Osobe bez staža osiguranja	30.344 ili više osoba koristi olakšicu za prvo zapošljavanje	HZMO i MFIN-PU
		Mlade osobe od 15 do 29 godina koje se zapošljavaju na neodređeno vrijeme	190.313 ili više osoba koristi olakšicu za zapošljavanje na neodređeno	

Oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu poslodavcu koji zaposli mladu osobu na neodređeno vrijeme provodi MFIN, a uvedeno je Zakonom o doprinosima 1. siječnja 2015. godine. Poslodavac koji zaposli mladu osobu (do 30. godina života) oslobođen je od obveze doprinosa na osnovicu u razdoblju do 5 godina od dana sklapanja ugovora o radu. Osim uvjeta da mlada osoba u trenutku sklapanja ugovora ima manje od 30. godina života i da je ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme, uvjet je i da mlada osoba s istim poslodavcem već nje imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme. Od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2018. godine poslodavac je bio oslobođen plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje po stopi 15%, doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po stopi 0,5% i doprinosa za zapošljavanje po stopi 1,7%. Od 1. siječnja 2019. ukinuti su doprinosi za zaštitu zdravlja na radu i zapošljavanje, ali je stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje povećana na 16,5%. Oslobođenje se odnosi isključivo na primitke po osnovi plaće, ali ne i ostalih primitaka uz plaću (npr. oporezive dnevnice, oporezive nagrade, bonusi, otpremnine i drugo.)

U nastavku se daju statistike korištenja oslobođenja po godinama:

Opis	Broj mladih osoba - doprinosi	Iznos oslobođenja
2015.	42.099	198.050.004,99
2016.	77.031	538.056.744,27
2017.	110.130	883.463.504,93
2018.	143.095	1.303.083.341,61
2019.	168.711	1.670.275.175,61
2020.	182.205	1.913.399.035,84
2021.	190.313	2.118.259.177,08

Oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu **za osobu koja se prvi put zapošljava** poslodavac može koristiti do godine dana od dana sklapanja ugovora o radu. Uvjet je da osoba koja se zapošljava do početka osiguranja po toj osnovi nema već prethodno evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju odnosno ima evidentiran staž do osam dana po osnovi drugog dohotka. Stope doprinosa iste su kao i kod mladih osoba te se također mogu koristiti isključivo na plaću.

U nastavku se daju statistike korištenja oslobođenja po godinama (iako je navedeno oslobođenje na snazi od kada je Zakon o doprinosima stupio na snagu – 1. siječnja 2009. statistike se daju od 2015. kao i za mlade osobe).

Opis	Broj osoba	Iznos oslobođenja
2015.	31.143	120.656.770,47
2016.	29.335	121.498.140,14
2017.	30.154	136.371.501,82
2018.	32.913	161.161.503,01
2019.	33.974	180.352.637,82
2020.	28.740	160.341.887,96
2021.	30.344	178.019.801,06

IV. e Provedba poreznih olakšica – porez na dohodak				
Nositelj/suradnici u provedbi	Razina provedbe (lokalno / nacionalno)	Vremenski rok provedbe	Trošak provedbe	Pozicija troška u Državnom proračunu
MFIN-PU	nacionalno	2022. – 2023.	Trošak olakšice očituje se kao procjena manjka prihoda sredstava jedinica lokalne/područne samouprave: - cca 685.000.000,00 kn (90.981.485,17 EUR) na godišnjoj razini	
			DP	
Ključni ciljevi		Ciljna skupina i broj sudionika	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere / Planirana evaluacija
Osigurati mladima veće prihode tijekom prvih godina zaposlenja.		Mladi od 15 do 25 godine (100 % olakšica)	Oko 147.000 korisnika godišnje	HZMO i MFIN-PU
		Mladi od 26 do 30 godina (50% olakšica)		

Umanjenje obveze poreza na dohodak u godišnjem obračunu za mlade i to fizičkim osobama do 25 godina života te fizičkim osobama od 26 do 30 godina života propisano je Zakonom o porezu na dohodak koji je na snazi od 1. siječnja 2020., a mjeru također provodi MFIN. Godišnji porez na dohodak koji se utvrđuje prema godišnjoj poreznoj osnovici umanjuje se fizičkim osobama do 25 godina života koje ostvare dohodak od nesamostalnog rada (plaću) i to za 100%, odnosno fizičkim osobama od 26 do 30 godina života koje ostvare dohodak od nesamostalnog rada (plaću) za 50% razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio godišnje porezne osnovice do 360.000,00 kn, a koja se odnosi na dohodak od nesamostalnog rada (plaću). Umanjenje se koristi za cijelo porezno razdoblje u kojem obveznik navršava određenu godinu života.

Temeljem generiranih podataka iz godišnjeg obračuna poreza na dohodak za **2020. godinu više od 142 tisuće obveznika** – mladih osoba ostvarilo je pravo na povrat više uplaćenog poreza na dohodak i prireza na dohodak s osnove umanjenja poreza fizičkim osobama **do 25 godine, odnosno od 26 do 30 godine života u iznosu od cca 697 mil. kuna.**

Temeljem generiranih podataka iz godišnjeg obračuna poreza na dohodak za **2021. godinu ukupno 152.400 poreznih obveznika** - mladih osoba ostvarilo je pravo na povrat više uplaćenog poreza i prireza na dohodak s osnove umanjenja poreza fizičkim osobama **do 25 godine, odnosno od 26 do 30 godine života u iznosu od cca 674 mil. kuna.**

3. FINANCIRANJE GARANCIJE ZA MLADE ZA RAZDOBLJE 2022.-2023.

	Naziv mjere	Godine za koje je planirano financiranje	Izvori i razine financiranja					Br. planiranih korisnika (gdje je moguće)			Trošak po korisniku (gdje je moguće)
			NPOO	ESF+	drugi EU izvori*	DP, uključujući sufinanciranje	Područno/ Lokalno financiranje	Troškovi poslodavaca	muškarci	žene	
I. MAPIRANJE											
Longitudinalna analiza mladih u NEET statusu (MROSP)	2022.	- kn	- kn	- kn	19.100,00 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	- EUR	2.535,01 EUR	- EUR	- EUR				n/p
Izrada popisa usluga koje mladima pružaju organizacije civilnoga društva na lokalnoj razini (MROSP- UZJVRH-SDUDM)	2023.	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
II. INFORMIRANJE											
Nacionalna kampanja Garancije za mlade (MROSP - UTRZ)	2022.	- kn	- kn	580.172,44 kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	77.002,12 EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
Pronadi me! – provedba aktivnosti doseg a i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu (MROSP)**	2022.- 2023.	- kn	- kn	35.813.557,33 kn	3.160.822,18 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	4.753.275,91 EUR	419.513,20 EUR	- EUR	- EUR				n/p
Razvoj i uspostava CISOK-a (HZZ)	2021.-2026.	19.500.000,00 kn	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		2.588.094,76 EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
III. PRIPREMA											
Pružanje podrške i aktivacija mladih stjecanjem vještina osobnog i profesionalnog razvoja (HZZ)	2022.-2023	0,00 kn	- kn	- kn	1.330.000,00 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	2.000	665,00 kn
		- EUR	- EUR	- EUR	176.521,34 EUR	- EUR	- EUR				88,26 EUR
SMARTLY projekt - Erasmus+ projekt (HZZ)	2021.-2024.	- kn	- kn	360.513,60 kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	47.848,38 EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
Priznavanje neformalno i informalno stečenih ishoda učenja (MZO)	2022.-2023	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
Stjecanje kompetencija za zelene i digitalne poslove – vaučeri (HZZ)	2021.-2026.	1.512.600,00 kn	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	n/p	n/p
		200.756,52 EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
IV. PONUDA											
Podrška zapošljavanju i zapošljavanju pripravnika (HZZ)	2022.- 2023.	78.124.269,00 kn	124.763.623,00 kn	- kn	43.727.121,00 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	5.979	41.309,62 kn
		10.368.872,39 EUR	16.558.978,43 EUR	- EUR	5.803.586,30 EUR	- EUR	- EUR				5.482,73 EUR
Podrška samozapošljavanju – MAPZ (HZZ)	2022.- 2023.	30.913.634,00 kn	35.410.282,00 kn	- kn	12.320.841,00 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	2.355	41.068,75 kn
		4.102.944,32 EUR	4.699.752,07 EUR	- EUR	1.635.256,62 EUR	- EUR	- EUR				5.450,76 EUR
Stjecanje znanja i vještina za potrebe tržišta rada – mjere obrazovanja (HZZ)	2022.-2023.	- kn	10.934.071,59 kn	- kn	6.774.267,00 kn	- kn	- kn	n/p	n/p	1.637	10.817,56 kn
		- EUR	1.451.200,69 EUR	- EUR	899.099,74 EUR	- EUR	- EUR				1.435,74 EUR
Porezne olakšice (MFIN)	2022.-2023.	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	- kn	n/p	n/p	441.314	n/p
		- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	- EUR				n/p
Fiskalne olakšice (MFIN)***	2022.-2023.	- kn	- kn	- kn	- kn	685.000.000,00 kn	- kn	n/p	n/p	294.000	n/p
		- EUR	- EUR	- EUR	- EUR	90.981.485,17 EUR	- EUR				n/p
*ESF 2014-2020, ERASMUS+											
**IZM alokacija (Sredstva Europske unije - IZM - 91,89%, Sredstva Državnog proračuna - 8,11%)											
*** iskazani iznosi odnose se na manjak prihoda koji bi ostvarile ILPS											

4. PRAĆENJE PROVEDBE GARANCIJE ZA MLADE

Praćenje provedbe GZM odvija se na razini Republike Hrvatske te razini Europske komisije.

Na razini Republike Hrvatske, provedbu GZM prati Savjet za provedbu PIGZM-a kao radno i savjetodavno tijelo MROSP-a, koji je ujedno koordinator provedbe GZM u Hrvatskoj. Sastanci Savjeta odvijaju se najmanje 2 puta godišnje, a članovi Savjeta su predstavnici sljedećih tijela:

- MROSP - 6 članova i jedna zamjena (Uprava za tržište rada i zapošljavanje, Uprava za programe i projekte, Uprava za upravljanje operativnim programima Europske unije te Uprava za obitelj i socijalnu politiku),
- MZO – 2 člana i 2 zamjene (Uprava za odgoj i obrazovanje i Uprava za visoko obrazovanje)
- po 1 član i zamjena MINGOR, MKM, UZUVRH, SDUDM, HZZ, HGK, HOK, HUP, SSSH, NHS, MHS, MMH, CESI, ISUM i
- jedan član iz MFIN-Porezne uprave.

Savjet jednom godišnje priprema kratko Izvješće o tijeku provedbe PIGZM-a temeljem tablica za praćenje provedbe mjera (u Prilogu) te predlaže izmjene i dopune mjera, sukladno višim dokumentima strateškog planiranja iz kojih mjere/aktivnosti proizlaze.

Radi boljeg ciljanja mjera GZM, MROSP će 2023. godine iz redovnih sredstava DP-a provesti **analizu utjecaja provedbe Garancije za mlade na položaj mladih na tržištu rada u razdoblju od 2014. do 2021.**

Europska komisija prati provedbu GZM putem dvogodišnjih sastanaka Nacionalnih koordinatora GZM. Također, jednom godišnje izrađuje Izvješće o provedbi GZM u pojedinoj državi članici temeljem indikatora prikupljenih putem Indikatorskog okvira za praćenje provedbe GZM, dok se jednom u dvije godine provedba GZM tematski prati na EMCO odboru.

PRILOZI - tablica za praćenje provedbe mjera

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
I. MAPIRANJE						
Longitudinalna analiza mladih u NEET statusu	MROSP	Utvrđiti položaj mladih na tržištu rada u 2020. i 2021. godini, s posebnim naglaskom na vrijeme provedeno u NEET statusu i brzinu zapošljavanja nakon izlaska iz obrazovanja, s ciljem razvoja daljnjih socijalnih politika za mlade.	nije primjenjivo	nije primjenjivo	Analiza će biti dostupna na zahtjev pri MROSP-u, Upravi za tržište rada i zapošljavanje	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
Izrada popisa usluga koje mladima pružaju organizacije civilnoga društva na lokalnoj razini	MROSP (suradnici u provedbi: UZUVRH i SDUDM)	Olakšati mladima pristup informacijama o dostupnim programima za podršku zaposlenju ili obrazovanju na regionalnoj i lokalnoj razini.	Institucije i organizacije koje provode programe za aktivaciju mladih na lokalnoj razini. Krajnji korisnici: mladi u NEET statusu	nije primjenjivo	Mrežna stranica www.gzm.hr	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
II. INFORMIRANJE						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
Nacionalna kampanja Garancije za mlade	MROSP	Podići razinu informiranosti mladih o Garanciji za mlade te pravima i obvezama vezanim uz pristup tržištu rada i povratku u obrazovanje, pružanjem prilagođenih usluga - Osnajiti kapacitete zaposlenika institucija na tržištu rada i drugih dionika uključenih u Savjet za provedbu Plana implementacije Garancije za mlade, u svrhu provedbe Preporuke o uspostavi Garancije za mlade	Članovi Savjeta za provedbu Plana implementacije Garancije ze mlade, institucije na tržištu rada koje provode mjere za mlade (HZZ, MZO, MROSP). Krajnji korisnici: mladi (15-29) u NEET statusu, mladi u obrazovanju, zaposleni mladi (15-29)	Najmanje 38 djelatnika osposobljeno za pružanje informacija o provedbi Garancije za mlade. Razvijena i stavljena u funkciju nova mrežna stranica GZM.	www.gzm.hr	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
Pronađi me! – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu	MROSP	Opći cilj poziva je omogućiti pristup neaktivnim mladim osobama tržištu rada te osnažiti mlade osobe za aktivno sudjelovanje na tržištu rada.	Ciljna skupina: Neaktivne NEET osobe u dobi od 15-29 godina Ukupno predviđeno sudjelovanje 740 pripadnika ciljane skupine	izrađen individualni plan aktivnosti kao priprema za aktivno traženje zaposlenja ili nastavak obrazovanja - stečen bolji uvid u mogućnosti uključivanja na tržište rada i informiranost o kretanjima na tržištu rada, potrebnim znanjima i vještinama - završetak programa obrazovanja odraslih i stjecanje javne isprave	Podatci iz MIS sustava OP ULJP 2014.-2020.	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
Razvoj i uspostava CISOK-a	HZZ	Širenje i reorganizacija postojeće mreže CISOK centara s naglaskom na njihovu ulogu u privlačenju NEET osoba 1. Utvrđivanje standarda kvalitete opreme, kadrovskih i prostornih uvjeta za rad CISOK-a 2. Uspostava novih i razvoj postojećih CISOK centara 3. Jačanja kapaciteta i unapređenje usluga CISOK-a 4. Provedba promidžbe i vidljivosti CISOK centara 5. Pružanje unaprijeđenih usluga korisnicima CISOK centara	• CISOK centri i djelatnici CISOK centara KRAJNJI KORISNICI USLUGA: • Mlade nezaposlene osobe u dobi od 15-29 godina koje nisu u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, koje nisu zaposlene, nisu uključene u obrazovanje niti se nalaze u bilo kojoj vrsti obrazovanja, tzv. osobe u NEET statusu (neaktivni) te mlade i nezaposlene osobe u dobi od 15-29 godina koje jesu u evidenciji HZZ-a („aktivni“ NEET status) • Učenici osnovnih i srednjih škola te studenti u svrhu donošenja odluke o nastavku obrazovanja i/ili zapošljavanju • Osobe prijavljene u evidenciju HZZ-a, kao i svi drugi netradicionalni korisnici kojima su potrebne usluge cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere	Povećana dostupnost i kvaliteta usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i razvoja karijere svim korisnicima, a posebice osobama u NEET statusu; - broj otvornih centara u 2 godine, broj zaposlenih/preraspoređenih djelatnika u centrima -broj korisnika -broj web usluga/posjeta -broj korištenja dostupnih alata -broj neposrednih usluga (face to face)	Podaci iz CISOK aplikacije, web-a, izvješća	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
III. PRIPREMA						
Pružanje podrške i aktivacija mladih stjecanjem vještina osobnog i profesionalnog razvoja	HZZ	Pružanje podrške i aktivacije mladih osoba u NEET statusu s posebnim naglaskom na dugotrajno nezaposlene mlade osobe, te one mlade osobe kojima prijeti ulazak u dugotrajnu nezaposlenost. Cilj je osvijestiti vlastite mogućnosti, detektirati prepreke za zapošljavanje te definirati što realniju sliku o sebi i vlastitim mogućnostima zapošljavanja te načinima kako prevladati ograničenja za ulazak na tržište rada	Mlade nezaposlene osobe u dobi 15-29 godina, prijavljeni u evidenciju HZZ-a Ukupno: 2000 mladih	2.000 mladih koji su primili usluge	Baza HZZ-a	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
SMARTLY projekt	HZZ	analizirati potrebe za zelenim i digitalnim vještinama, •razviti napredni alat za profiliranje, •razviti trening-materijale za edukaciju ciljanih skupina u području zelene i digitalne ekonomije, •testirati alate za profiliranje na adekvatnoj populaciji u Hrvatskoj, Malti i Cipru.	NEET osobe – 100 osoba	100 mladih osoba profilirano i dane su preporuke za daljnje edukacije u području digitalnih i zelenih vještina	Testiranje u Hrvatskoj je predviđeno u prvom kvartalu 2023.	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
Priznavanje neformalno i informalno stečenih ishoda učenja	MZO	Cilj je vrednovanje neformalno i informalno stečenih znanja i vještina odraslih putem programa vrednovanja te stjecanje javne isprave, odnosno kvalifikacije.	Broj programa vrednovanja odobrenih ustanovama za obrazovanje odraslih. 2023.: 10 programa Broj mladih osoba u dobi od 15 do 29 godina koje su pristupile vrednovanju neformalno i informalno stečenih znanja i vještina 2023: 30 mladih osoba	Stečena kvalifikacija koja povećava konkurentnost na tržištu rada i omogućava nastavak obrazovanja.	Ministarstvo znanosti i obrazovanja – evidencije o odobrenim programima vrednovanja i polaznicima koji su pristupili vrednovanju neformalno i informalno stečenih znanja i vještina	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
Stjecanje kompetencija za zelene i digitalne poslove – vaučeri	HZZ	Omogućiti zaposlenim, nezaposlenim i neaktivnim osobama stjecanje vještina za zelene i digitalne poslove putem financijskog instrumenta – vaučera, a sve u cilju jačanja konkurentnosti na tržištu rada.	Mlade osobe u NEET statusu osposobiti za nove vještine za zelene i digitalne poslove	300 mladih osoba steklo nove vještine za digitalne i zelene poslove 2022: 100 osoba 2023: 200 osoba	Baza HZZ-a	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
IV. PONUDA						
Podrška zapošljavanju i zapošljavanju pripravnika	HZZ	Pružanje podrške zapošljavanju mladih i zapošljavanju mladih osoba radi sjecanja prvog radnog iskustva putem: - Potpora za zapošljavanje - Potpora za pripravništvo – realni sektor - Potpora za pripravništvo – javni sektor	Zapošljavanje mladih osoba u dobi 15-29 kroz potpore za zapošljavanje i potpore za pripravništvo. Ukupno: 5. 979 osoba 2022.: 2.667 2023.: 3.312	5.979 mladih osoba zaposleno u roku od 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a	
Kratki opis provedbe u 2022.						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
Kratki opis provedbe u 2023.						
Podrška samozapošljavanju (MAPZ)	HZZ	Pružanje podrške samozapošljavanju i poduzetništvu mladih osoba putem informiranja, podrške u razvoju poslovnog plana i programa praćenja	Sufinanciranje pokretanja vlastitog posla za 2.355 mladih osoba u dobi 15 – 29 godina 2022: 1.091 2023: 1.264	2.355 mladih osoba koje su pokrenule posao u roku 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
Stjecanje znanja i vještina za potrebe tržišta rada – mjere obrazovanja	HZZ	Pružanje podrške uključivanjem u programe obrazovanja za potrebe tržišta rada i/ili stjecanja dodatnih ili nadogradnju postojećih vještina obrazovanju putem: -Oposobljavanja na radnom mjestu, -Obrazovanja nezaposlenih	444 mladih osoba u dobi 15-29 godina uključiti u Oposobljavanje na radnom mjestu 1.193 mlade osobe uključiti u Obrazovanje za stjecanje vještina i kvalifikacija nezaposlenih: 2022: Oposobljavanje: 195 Obrazovanje: 539 2023: Oposobljavanje: 249 Obrazovanje: 654	1.637 mladih osoba u dobi od 15.29 godina uključiti u obrazovanje i/ili osposobljavanje u roku od 4 mjeseca od ulaska u nezaposlenost	Baza HZZ-a	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						
Provedba fiskalnih olakšica – doprinosi za obvezna osiguranja	MFIN- Porezna uprava	Olakšati prvo zapošljavanje i potaknuti zapošljavanje mladih na neodređeno vrijeme	Osobe bez staža osiguranja Mlade osobe od 15 do 29 godina koje se zapošljavaju na neodređeno vrijeme	30.344 ili više osoba koristi olakšicu za prvo zapošljavanje 190.313 ili više osoba koristi olakšicu za zapošljavanje na neodređeno	HZMO i MFIN-PU	
Kratki opis provedbe u 2022.						

Naziv reforme/ inicijative	Nositelj mjere	Ključni ciljevi	Ciljna skupina i broj uključenih	Ishod za ciljnu skupinu	Izvor provjere/Planirana evaluacija	NAPOMENE/KOMENTARI
Kratki opis provedbe u 2023.						
Provedba poreznih olakšica – porez na dohodak	MFIN- Porezna uprava	Osigurati mladima veće prihode tijekom prvih godina zaposlenja.	Mladi od 15 do 25 godine (100 % olakšica) Mladi od 26 do 30 godina (50% olakšica)	Prosječno 147.000 korisnika godišnje	HZMO i MFIN-PU	
Kratki opis provedbe u 2022.						
Kratki opis provedbe u 2023.						